

Déli Hírlap

Jegyzék minden nap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével

A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
 (Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő

Svájc flottát létesít

Ne háborus flottára gondoljunk. Svájc sokkal kisebb és kevésbé szándékos is, semhogy hadikészületekbe fogjon. Kereskedelmi flotta létesítéséről tárgyal a svájci szövetségi tanács. De ezt a tervet a leggyorsabban tető alá akarja hozni, mert igen sürgős, hogy kereskedelmi flottával rendelkezzen a teljesen elszigetelt kis ország. Svájc azelőtt sohasem volt egyetlen hajója sem. Nem is volt rá szüksége, mert mindent, ami kellett, megkapott, viszont kitűnő iparának készítményeit könnyűszerrel juttathatta el a világ legtávolibb részeibe is vevőinek. Egészen más lett azonban a helyzet, amikor a háború kitört. Ekkor már Svájc gondoskodnia kellett arról, hogy biztosítsa bevételének és kivételének folytonosságát.

Igy történt, hogy ekkor Svájc szerződést kötött Görögországgal, amely százhuszezer tonnányi hajóteret biztosított rendelkezésére bérösszeg ellenében, hogy Svájc lebonyolíthassa nemzetközi szállításait. Egyideig aránylag rendezett is mentek a dolgok, azonban azonnal igen bonyolulttá vált a helyzet, amikor az olasz-görög háború kitört. Olaszország most már nem respektálhatta a görög zászló alatt haladó hajókat, bármilyen békés célnak is állottak azok szolgálatában, arról meg éppen szó sem lehetett, hogy görög hajók Genuában kikössenek. Már pedig ez egyetlen volt a Svájcba vezető forgalom fűtőerének átvázásával. Svájc import-árutát ugyanis mindaddig Lisszabonban rakták el, onnan szállították a Gibraltár-szorostól Genuába, majd pedig vasuton vitték a svájci határig. Ugyanezen módon honvittették le a kivittet is.

A nehézségekkel küzdő állam megpróbálkozott tehát a legkülönbözőbb kiegészítő módokkal. Megkísérelték a vasúti szállítást is, de ez a spanyol vasutaknak a beháború után elkövetkezett siralmas állapota miatt lehetetlen volt. Nem maradt tehát más hátra, mint igen nehézkes körülmények között időről- időre semleges hajókat kiköleszteni, vagy pedig gyors elhatározással végérvényesen és alaposan megoldani a forgalom problémáját. Kereskedelmi flottát kell létesíteni, — erre a végős elhatározásra jutott Svájc. Er azonban nemcsak pénzkérdés, amivel a jól megalapozott kis állam bőségesen rendelkezik, hanem egyéb probléma is. A tengerészeti jogszokások kétségtelenül megengedik, hogy azon államok is tarthassanak saját zászlójuk alatt flottát, amelyek nem rendelkeznek közvetlen tengerparttal. A gyakorlatban azonban egészen más kép fest a kép. Hónapról-hónapra mind nehezebbé válik semleges hajók megszerzése, mert ugy a semleges hajóter, mint a semleges zászló, egyre ritkább látványosságok ma-napság a tengereken. Nem szeretnek haladni ma a tengerek nemzetközi országútján, mikor szüntelen ott leskelődik rájuk a legnagyobb veszedelem. Svájcnak azonban mindenáron szüksége van hajókra, mert ma már nemcsak kereskedelmi mérlege mutat igen haljóslatu változást, hanem élelmiszeri és gyártási viszonyai is ugy alakulnak, hogy önellátása is a legkomolyabban veszélyeztetve van, ha nem tudja a nyersanyag és élelmiszer behozatal folytonosságát biztosítani. Svájcnak jelenleg mindössze két középtartalmú hajója van, a Calanda és a Maloja. Ezek természetesen nem tudják a négy millió lelket számláló lakosság szükség-leit biztosítani.

Igy a szegény Svájc, amely egész történelmi léte folyamán felhőket sűrölő hegyei között sohasem gondolt arra, hogy hajózzék, most kénytelen tengeri szerepet vállalni a viszonyok parancsoló hatása következtében. Az olasz-görög háború óta Svájc átmenetileg ugy segített magán, hogy Panama államtól bérelt hajókat. Ennek az országnak van ma egyedül joga, hogy zászlóját más államok rendelkezésére is bocsáthassa, mindenestre azzal a jogi megszerítéssel, hogy szükség esetén ezeket a hajókat Panama tulajdonának tekintik és esetleg megfelelő megkorlátozások alkalmaznak, ha ez az állam is besorolódik valamilyen háborus viszályba. Azonkívül a jogi állapotnak eme kettősége már eddig is gyakran bonyadalmakat okozott. Vizsgálatok, hosszú igazoltatások napirendre voltak, amelyek alól Svájc ugy mentesül a legjobban, ha tisztázza helyzetét, azaz saját zászlóját alatt hajózik.

Ezért határozta el a szövetségi tanács legalább tizenkét átlag tízezer tonna tartalmú hajó beszerzését. Hogyan fog ez történni, építés, vétel, vagy hosszú bérlet formájában, minicsek már részletkérdések. A lényeges az, hogy az összes hadviselő felek már megígérték, hogy a svájci lo-bogó alatt haladó semleges hajókat nem fogják megta-

madni, és azok szabad vonulását Lisszabon és Genua között minenképpen biztosítják. Természetesen ezeken a hajókon csak olyan anyagok szállíthatók, amelyek a kizárólagosa svájci szükségletet biztosítják, de a közmondásosan becsületes Svájc nem is fog semmilyen burkolt visszaélést elkövetni. Ebben a tekintetben nyugodtak az összes hadviselő államok. Olaszország elszállítja majd a svájci határig a kiraktározott árut.

Lehetősebb tehát Svájc belép a tengerészállamok sorába. Ezt ők maguk is tréfának tartották volna még néhány hónappal ezelőtt. De mindhiába, oly korban élünk, amikor a lehetetlen elképzelések is valóra válhatnak. Mindenesetre egy bizonyos: a kis állam nem fog ráfizetni erre

a befektetésre. Mert a szakértők megállapítása szerint, még akkor is, ha a háború a legrövidebb idő alatt véget ér, igen magasak lesznek a hajózási tarifák. A világ újjáépítése és újjárendezése igen sok hajót fog követelni és Svájc-nak csak előnyére fog majd akkor válni, hogy olyan hajóterrel rendelkezik, amelyet saját tulajdonának va-lhat. Az ezüstkeresztes zászlók tehát hamarosan megjelenni majd a viharzó vizeken, hogy vigyék az élelmiszert és a további élet lehetőségét egy végtelenül becsületes és ékes kis országnak. Még a háború vérvízataros mennydörgése közepette is némi napsugárt lop be szívünkbe a fény, hogy a gyűlölet legvégzetesebb óráiban is az emberiség magasabb törvényeit érvényesítették az ellenfelek.

Az új lakbérleti törvény

A régi szerződések meghosszabbítása — Bérleti szerződések melyeket a törvény nem részesít kedvezményben

Az új lakbérleti törvényt Antonescu tábornok, államvezető szentesítette és az a következő, fontos rendelkezéseket tartalmazza:

1. szakasz. Jog szerinti meghosszabbítást élveznek mindazok a bérleti szerződések, amelyek a múlt év szeptember 21-iki, 3221. számú rendeletétörvény alapján nyertek meghosszabbítást, valamint az összes fő- és albérlési, akár szóban, akár írásban kötött, bármilyen természetű szerződések, amelyek 1941. április 23-án, vagy a következő negyedévek folyamán lejárnak.

2. szakasz. Nem részesülnek meghosszabbításban: Azok a szóbeli vagy írásbeli, lakásokra vonatkozó szerződések, amelyeknek kikötött, vagy a törvény által meghatározott bére meghaladja az évi 150.000 lei bért, a jelen törvény 3. szakasz második bekezdésének rendelkezései alá foglaltak kivételével.

Nem számítható a bérösszegbe a fűtési díj (calorifer). Ha ennek összege a szerződésben külön fel-

tüntetve nincsen, ugy az a kikötött bérösszeg 15%-ának veendő.

Nem részesül továbbá meghosszabbításban az a szóbeli vagy írásbeli bérleti szerződés, amely olyan munka, vagy szolgáltatás szerződés tartozéka, amely bármilyen okból kifolyólag megszűnt.

Nem részesül meghosszabbításban az a szóbeli vagy írásbeli, lakásra vonatkozó szerződés, ahol: a bérlő idegen, kivéve, ha abban az országban, ahol az idegen honos, a bérlők javára kivételes intézkedéseket hoztak és ezekben román állampolgárok részesülnek.

Nem részesül meghosszabbításban az a lakásra vonatkozó szóbeli, vagy írásbeli szerződés, amelyknél a bérlő zsidó.

Nem tekinthető lakásnak az az ingatlan, vagy ingatlanrész, amelyben kereskedelmet gyakorolnak, még ha a bérlők ebben az ingatlanrészben laknak is.

Kit tekint a törvény zsidónak?

Az új törvény értelmében zsidónak tekintendők mindazok, akiknek mindkét szülője, vagy csak egy is közöttük zsidó, tekintet nélkül arra, hogy az érdekelték vagy szülei ki vannak-e keresztelve, vagy sem?

Mindamellet a meghosszabbítás kedvezményében részesülnek azok a zsidók, akik olyan ingatlanban laknak, amelynek tulajdonosai zsidók.

Ugyancsak meghosszabbítás kedvezményében részesül az a zsidó bérlő, akinek a bérleti szerződésben foglalt bére nem haladja meg az évi 40.000 leit, feltéve, ha az alábbi feltételek egyikének megfelelően:

a) Ha Románia háborúiban önkéntes volt vagy hadirokkant lett;

b) ha Románia háborúiban a román érdekekért tűzvonalban harcolt;

c) az a) és b) alatti pontokban említettek leszármazottai.

3. szakasz. A jelen törvény alapján meghosszabbított bérszerződések közül azoknál a szerződéseknél, amelyek a múlt év szeptember 21-iki 3221. számú rendeletétörvény alapján már előző meghosszabbítást nyertek, a bér

változatlan marad, viszont azoknál a szerződéseknel, amelyek meghosszabbításban még nem részesültek, a bér az 1940 októberi bérleti felévben fizetett bérral azonos.

A közzétettmények által fizetendő bér az 1940. évi szeptember 21-iki rendeletétörvény 10—14 szakaszaiban foglalt rendelkezések szerint állapítandó meg.

4. szakasz. Beköltözhetnek legkésőbb 1941. január elsejéig szerzett házaikba azok a háztulajdonosok, akik jelenleg még bérlők, ha fennálló szerződések lejárnak, vagy azok a fent körülírt háztulajdonosok, akiknek szerződése a múlt év szeptemberi rendeletétörvény értelmében április 23-ig meghosszabbítást nyert, amennyiben 1941. január elseje előtt köztisztviselői pályán működtek már és abban a községben teljesítik a szolgálatot, amelyben a bérbeadott ingatlan fekszik.

Ugyanez a jog illeti meg a köztisztviselő feleségét is.

A bérlő kilakoltatható még abban az esetben is, ha köztisztviselő.

Nem lakoltatják ki bérlőiket azok a háztulajdonosok, akik olyan közhatalóság ingatlanában laknak, amelyeknél ők, vagy házastársuk szolgálatot teljesítenek.

A felmondás lehetősége és módja

5. szakasz. A 4. szakasz alatt említett háztulajdonosok 1941. évi április 23-án ezen törvény életbelépéséről számított nyolc szabad napon belül küldött értesítés alapján mondhatnak fel bérlőjüknek. A bérlő köteles az értesítéstől számított három szabad napon belül a felmondásra választ adni.

Ha a bérlő az értesítésre nem válaszol, vagy az ingatlan elhagyását megtagadja, a tulajdonosnak

joga van, a perrendtartás 66. bis. szakasza értelmében a törvényszékhez fordulni jogaiba való helyezése céljából.

6. szakasz. Az a bérlő, aki jelen törvény kedvezményében részesül, nem mentesülhet a bérfizetés kötelezettsége alól, tehát a bért vagy a háztulajdonos kezéhez közvetlenül lefizetni, vagy a pénzügyigazgatóságnál, illetve adóhivatalnál az esedékesség hatá-

idején belül letétbe helyezni tartozik. Utóbbi esetben az erről szóló bevételt a bérlet ingatlan helyén illetékes bíróságnál letenni és erről a háztulajdonost ajánlott levél vagy a végrehajtó utján értesíteni köteles.

A bíró elrendeli a bérlet kérvényében foglalt személy számára az összeg minden formáság nélküli azonnal való kifizetését.

Ha a háztulajdonos a bírósági kerületen kívül élő lakhellyel bír, kérésére a bíróság a lakhelyén illetékes bíróságnak a bevételt megküldheti.

7. szakasz. A tényleges katonai szolgálatot teljesítő vagy lakhelyüktől összpontosítás miatt távollevő bérlők ellen indított kilakoltatási perek esetében a bíróság haladékat adhat a bértartozás megfizetésére,

ami azonban semmi esetre sem haladhatja túl a szerződés lejáratát napját.

8. szakasz. A jelen törvény megjelenése előtti akár külön megállapodás útján bármilyen lemondás a bérszerződés meghosszabbításáról semmisnek tekintendő.

9. szakasz. Az 1940. szeptember 21-iki rendelet-törvény és a kiürített területek menekültjei számára alkotott bérleti rend olyan mértékben marad érvényben, amilyen mértékben jelen rendelet-törvény intézkedései folytán nem módosították. A szeptember 21-iki törvényben kijelölt lakáshivatalok olyan tiszték és köztisztviselők számára is eszközölhetnek rekvirálásokat, akik ezen rendelet-törvény alkalmazásának idején áthelyeztettek.

10. szakasz. Azok az adó és illetékemlések, valamint amaz új adók és illetékek, amelyek a házakat 1941. április elseje után terhelik, fele részben a háztulajdonost, fele részben pedig a bérlőt terhelik.

11. szakasz. Az a háztulajdonos, vagy társtulajdonos, aki a bérlőt nyilvánvalóan lakása elhagyására kényszeríti, amiatt, hogy a bérlőt jogának nyugodt élvezetében zavarja, büntetésnek tekintendő és 3 hónaptól egy évig terjedő börtönnel büntetendő. Az erre vonatkozó eljárás a tettenérés formáságai szerint folytatandó le.

SPANYOLORSZÁG is készül a háborúra

Az angolok lázas sietséggel erősítik Gibraltárt — Afrikában döntést akarnak provokálni — Az amerikaiak elutaznak Franciaországból

Algesirasból jelenti a Rador: A gibraltári kikötőben alagutakat vágnak az angol légharító állások földalatti összeköttetése érdekében.

KELETAFRIKÁBAN AZ OLASZOK SZIVÓSAN VÉDEKEZNEK

Rómából jelenti: Az olasz hadijelentés az albániai arcvonalról heves légi tevékenységről számol be. Tizenhat gépből álló német légi alakulat a Földközi tenger keleti részén megtámadott egy angol hadihajóegységet. Két angol hadihajó súlyosan megrongálódott.

Az északafrikai hadióvezetben a Giarabub ellen megkísérelt angol támadást az olasz

Német tengeralattjáró újabb bravurja

Berlinből jelenti: A német hadijelentés beszámol arról, hogy egy német tengeralattjáró öt ellenséges hajót süllyesztett el, 35 ezer tonnányi hajótírel.

Az Északi tengeren végzett fegyveres felderítő repülés alkalmával elsüllyesztettek egy 4 ezer tonnás ellenséges kereskedelmi hajót. Vasárnap éjjel a német repülő a newcastlei kikötőt bombázták, valamint több skóciai kikötőberendezést.

Az ellenség Nyugatnémetországban megkísérelt támadásai nyomán itt-ott tűz ütött ki, de azt könnyűszerrel elfojtották. Katonai célpontokat, az angolok nem találtak el. Több polgári ház tönkrement s néhányan a polgári lakosság köréből életüket veszítették.

Dovernél négy záróleggömböt a németek lelőttek.

AZ USA TENGERI TAMASZPONTJAIT ERŐSÍTI

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Roosevelt elnök a háborús költségvetésben a hadifelszerelés kiegészítésére még 1 milliárd 533 millió dollárt pótlólag engedélyezett. Ez az összeg főképp a Guami és Samoa tengeri támaszpontok kiépítésére fog szolgálni, míg 44 millió dollárt a Panama-esatorna védelmi berendezéseire költenek.

NÉMETORSZÁG FŐLEENYE AZ ACÉLTERMELESBEN

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: A

Amerika a háboru küszöbén áll

Washingtonból jelenti a Rador iroda: Wheeler szenátor, az Anglia segítségére megszavazott törvényjavaslat egyik leghévesebb ellenzője, kiáltványt bocsátott közre, amelyben Roosevelt és Wilkie-t azal való vádolja, hogy az Egyesült Államok népét háborúba vezetik. Roosevelt és Wilkie — mondja a kiáltvány — egészen biztosan

belesodor bennünket a háboruba, ha az Egyesült Államok népe nem fogal határozottan állást bármilyen külföldi hatalommal szemben való kötelezettség vállalása ellen.

Az amerikai nép túlyomó része ellenzi a háborút, nem akar tudni a háborús beavatkozásról, de Roosevelt újabb megválasztása után mégis a háboru küszöbén áll.

ANGLIA LEGYŐZETÉSE MOST BIZTOSABB MINT TAVALY VOLT

Berlinből jelenti a Rador: Egy stockholmi amerikai újságíró beszélgetést folytatott sir Ronald Adams katonai parancsnokkal, aki kijelentette, hogy

csapatok visszavetették.

Az olasz légi erő gépesített ellenséges alakulatokat támadott sikerrel, egy angol benzínraktárt megsemmisített. Vasárnap éjjel angol repülőek Tripolist támadták. A polgári lakosság közül többen megsebesültek. Polgári házak megsérültek. A keletafrikai arcvonalon Keren környékén igen heves harcok dúlnak.

Az olasz csapatok többhelyt ellentámadásban mentek át

és a túlyomó erővel szemben vitézül verekedtek, érzékeny károkat okozva az angoloknak. Az olasz veszteség is érzékeny volt. Lorenzini tábornok, csapatai élén elesett.

Journal of Commerce tanulmányt közöl, melyben Anglia acéllal való ellátásának esélyeit ismerteti. A cikkíró szerint

Németország acéltermése évente 45,000,000 tonnára rug,

amiben természetesen benne van a megszállott területek bányáinak termelése is.

Ezzel szemben Anglia évi acéltermelése 1939-ben csak 15,000,000 tonna volt, a dominiumoké pedig 3,000,000 tonna.

Anglia a legjobb esetben sem képes 20,000,000 tonna acélnál többet termelni évente, tehát 25,000,000 tonnával marad hátrányban Németországgal szemben. Az amerikai acélkivitel évente alig mulja felül a 7,000,000 tonnát tehát

Angliának nincs honnan pótolnia a hátralévő 14 milliót

amivel hátrányban van Németországgal szemben. Ezenfelül arra is gondolni kell, hogy a hiányzó mennyiséget el is kell szállítani Angliába, ami egyre nagyobb nehézségekkel jár.

MADRIDBAN KATONAI INTÉZKEDÉSEKET FOGANATOSÍTOTTAK

Madridból jelenti a Rador: Keddtől kezdődőleg a spanyol főváros katonai körzeteiben tilos a közlekedés. A városban új légvédelmi óvóhelyeket építenek. Az élelmiszerfogyasztási korlátozásokat megszigorították.

TÖMEGES LETARTÓZTATÁSOK FRANCIAORSZÁGBAN

Berlinből jelenti: A „Völkischer Beobachter” szóváteszi a franciaországi angol propagandát és a francia kispolgárság változatlan angol büvölését s többek között azt írja, hogy a francia kispolgárság a maga hűs egvoldalu alanyiségében a német győzelmet egyszerűen „gonosz erőszakos cselekedetnek” érzi és

ma is többet siránkozik a háboru elvesztésén, mint azon, hogy a háborút megkezdte és vezetőit csak az elégtelen előkészítés miatt vá-

Grand Hotel Lafayette

BUCUREȘTI,
Calea Victoriei
11. szám

Mérsékelt árak!

a főváros legjobb és legkényelmesebb szállodái

dolja. A Führerben modern Napoleont lát és „szent ilonai” véget jósol neki. Ez a polgárság abban a veszedelmes ábrándban ringatja magát, — írja a néma lap — hogy a tengeren inneni és tengerentuli százmillió nép segíthet rajta. Ez a polgárság kétségtelesen összeforrva érzi magát a plutokraták ügyével és

Anglia győzelmében látja fölemelkedésének utolsó esélyét.

Egy másik német újság, a „Neues Wiener Tagblatt” genfi tudósítója közölte, hogy Clermond Ferrandban

tömeges letartóztatások történnek, mert a Kanadán át Franciaországgal még mindig kapcsolatot tartó angol propaganda egyre nagyobb visszhangot keltett a francia kispolgárság körében.

AZ AMERIKAI ÁLLAMPOLGÁROK ELHAGYJÁK A MEGSZÁLLT FRANCIA TERÜLETEKET

Párisból jelenti: Az Egyesült Államok párisi követsége felszólította a német megszállás alatt levő francia területen tartózkodó amerikai állampolgárokat, hogy hagyják el ezt a területet. Az amerikai állampolgárok utjelvel nem hosszabbítják meg.

HAMIS GÖRÖG HADIJELENTÉS

A Stefani ügynökség jelenti: A görög hírszolgálati iroda és a görög tengerészeti minisztérium közölte, hogy olasz bombavető repülőgépek bombázták a Sokrates nevű görög kórházahajót, amely el is süllyedt. Olasz részről ezzel szemben kijelentik, hogy a hír nem felel meg a valóságnak, mert

a görög által jelzett napon egyetlen olasz repülőgép sem támadta azt a helyt ahol a görög kórházahajó horgonyzott.

A TÖRÖK PARLAMENT TITKOS ÜLÉSE

Ankarából jelenti a Rador iroda: A török kormánypartii csoportot titkos ülésre hívták egybe. Kiszivárgott hírek szerint nem várható különösebb politikai fordulat az értekezlettel kapcsolatban. Egyébként híre jár, hogy a külügyminiszter szerdai képviselőházi beszámolóját újból elhalasztják.

Meghalt Titulescu volt külügyminiszter

Cannesből érkezett jelentés szerint Titulescu volt külügyminiszter az egyik ottani szállóban tegnap hajnalban meghalt.

Titulescu Nicolae dr. 1883-ban Craiova-n született. Jogi tanulmányokat folytatott és a párisi Sorbonne-on szerezte a doktorátust. 1905-ben Jassiban, 1909-ben Bucuresztiben a magánjog tanára lett. Politikai pályája 1912-ben kezdődött, mikor képviselővé választották meg. A világháboru idején, 1917-ben pénzügyminiszter volt. A béketárgyalásokon Románia delegátusaként vett részt s a trianoni szerződést írta alá. 1920-ban újból pénzügyminiszter. A következő évben a diplomácia szolgálatába lépett és Románia londoni követe lett. Egyidejűleg a Népszövetség-nél Románia megbízottja. Diplomáciai és külpolitikai sikerei láttán Brătianu Ionel 1927 júniusában a külügyi tárcát ajánlotta fel neki. Egy évvel többet visszalépett ezen állásától s újra átvette a londoni követséget, valamint a Népszövetség-nél Románia első delegátusi tisztét. Ebben az évben kormányalakításra is kapott megbízatást, de sem ekkor, sem 1930-ban és 1931-ben, amikor ismételt kabinetalakításra volt megbízatása, ennek végrehajtására nem került sor. Ebben a két évben a Népszövetségben az elnöki tisztet töltötte be. Miután mind a londoni, mind a genfi állásától visszalépett, Vaida-Voevod kormányra újra külügyminiszterévé hívta meg. A kormány visszalépte után a külügyi tárcát továbbvitte Maniu, Vaida-Voevod, majd Duca miniszterelnöksége idején is. Duca meggyilkolása után Angelescu alatt nem vállalta a külügyminiszterséget, de 1934-ben Tatarescu kormányában ismét régi helyére lépett. Újabb lemondása után visszavonult a magánéletbe és hosszabb ideig Svájcban lakott. Orvosai tanácsára azután Cannesbe költözött, ahol utolérte a halálát. Az egykori politikus a kisántant eszméjének volt a megtestesítője és diplomáciai pályafutása alatt kifejtett működésével ezt az eszmét szolgálta.

A BELGRÁDI ANGOL KÖVET A JUGOSZLAV MINISZTERELNÖKNEL. Belgrádból jelenti a Német Távirati Iroda, hogy Ronald Campbell, belgrádi angol követ hétfőn délután kihallgatáson jelent meg Cvetkovits jugoszláv miniszterelnök-nél, akivel hosszas megbeszélést folytatott.

A japán külügyminiszter európai utja

A tengelyhatalmak gátat vetnek Amerika háborus terveinek

Tokióból jelenti a Német Távirati Iroda: Az Asahi Shimbun című japán lap kiküldött tudósítója, aki Matsuoka külügyminisztert Manciuig kísérte, Matsuoka utazásával kapcsolatosan megemlíti, hogy annak igen mélyreható következményei lesznek. Matsuoka mindenképpen

közelebbi betekintést akar szerezni az európai viszonyokba, meglátogaja a megszállott területeket, tanulmányozni fogja a német gazdasági és közigazgatási politikát, hogy tapasztalatait felhasználhassa az új keletázsiai rend megvalósításánál.

A háromhatalmi egyezmény — írja a nevezett lap — politikája alapjául az európai és távolkeleti új világrend fölépítését tekinteli, de természetesen szükséges ehhez a részletek tüzetes áttanulmányozása és megvilágítása.

A japán külügyminiszter utazását arra is felhasználja, hogy a berlini és római politikai köröket kellőképpen tájékoztassa

Japánnak a távolkeleti új világrend fölépítésével kapcsolatos elgondolásairól.

A háromhatalmi egyezmény tagjai, Angliának juttatott amerikai segítség ellensúlyozására, — gazdasági, politikai és katonai együttműködés révén, — gátat fognak vetni amerikai háborus terveinek. A

japán külügyminiszter a berlini és római megbeszélések révén jelentős diplomáciai és politikai eredményeket vár Japán számára is.

A háromhatalmi egyezmény létrejötte óta négy állam csatlapozott ehhez a megállapodáshoz és az aláíró hatalmak e tekintetben is megvizsgálják az adódott új helyzetet.

BÉKÉT AJÁNLOTTAK A KINAIK JAPÁNNAK

A Popolo di Roma tokiói munkatársának értesülése szerint a csungingi kínai kormány háromtagú küldöttsége érkezett a japán fővárosba, hogy a japán kormánynak békeajánlatot terjesszen elő. Az ajánlat a következő fontosabb pontokat tartalmazza:

1. Japán érdekkörébe tartozó területek ismerik el Mandzsukuo.
2. Kína csatlakozik a háromhatalmi egyezményhez és Japánnal együttműködve hajlandó közreműködni a Távolkelet ujjaépítésében.
3. Japán nem követel kártérítést Kínától.

A Kínában harcoló japán csapatok főparancsnoka egyébként Tokióba érkezett és jelentést tett a császárnak a kínai helyzetéről. A tábornok az újságírók előtt kijelentette, hogy a kínai kérdés döntő állapotba került és Japánnak ki kell vívnia a maga elé kitűzött célt.

Magyarország tiltakozik

Amerika illetéktelen beavatkozása a magyar állami fenhatóságba

Megirtuk, hogy Amerikában zárolták a magyar követéseket és ezt az intézkedést azzal indokolták, hogy Magyarországot német főnátóság alatt állónak tekintik. A Magyar Távirati Iroda közli ezt az intézkedést, amelyet a külföldi lapok és rádióadóállomások hoztak nyilvánosságra és megjegyzi, hogy az Egyesült Államok ezt más tizenegy állam követeléseivel megegyezkedik.

Hivatalosan ugyan nem erősítették meg a magyar követelések zárolását, de már nem lehet kétséges, hogy ez valóban megtörtént. Az intézkedés elsősorban is azokra az összegekre vonatkozik, amelyeket már hosszabb idő előtt utaltak át Amerikába, hogy bizonyos fizetési kötelezettségeket eleget tehessenek. A Magyar Távirati Iroda még azt is közli, hogy a magyar kormány megfelelő intézkedéseket tesz majd a magyar érdekek védelmére. Az a körülmény azonban, ahogyan az amerikai kor-

mánynak ezt a lépését megindokolták és ahogyan a Németország és Magyarország közötti kapcsolatokat tekintik, amelyek évezredek sorsközösség, valamint politikai és gazdasági együttműködés eredményei, a magyar szuverenitásba való illetéktelen beavatkozásnak minősíthető. Ebből azt lehetne megállapítani, hogy az amerikai felfogás szerint Magyarország állami élete csak az Egyesült Államoknak megfelelő irányban fejlődhetik és ha olyan állammal folytat együttműködést, amit Amerika nem helyesel, akkor máris

azzal vádolják, hogy az illető nép politikai fenhatósága alá került.

A szabadság ilyen értelmezését, amely fogalomnak különben az amerikai nép mindig kivételes jelentőségű tulajdonított, a magyar nemzetnek vissza kell utasítania. (R.)

Harmincegy kérdésre válaszol minden családfő a népszámlálás alkalmával

A népszámlálásra, amelyet a közel jövőben artanak, az egész vonalon folyamatban vannak az előkészületek. Számos kérdőív készült, kategóriánként más és más színben. Háztartások — családok — számlálóvelel fehér és harmincegy kérdőpontot tartalmaz.

A kérdőív első része vonatkozik azokra a személyekre, akik az illető háztartás — család — keretei között laknak. Tartoznak a hádiszolgálatra behívottak is, ellenben nem vezetendők be a fiatalok, akik most teljesítik rendes katonai szolgálatukat. A kérdőpontok: Családi név, keresztnév, a háztartásban vagy családban való helyzet (a családfő neve elé „X” jelet kell írni). A 4. számú kérdőpontban fel kell tüntetni, hogy az illető személy helyben tartózkodik-e, bevándorolt-e stb. A nem feltüntetésére való a következő pont, férfiaknál „M” irandó (masculin), a nőknél „F”. A születési hely és megye.

Külföldi születésűeknél az illető országot is be kell írni a következő pontokba, majd a családi állapotot, nőknél, hogy hány gyermekük van életben és hányan haltak meg. A 12. pontban az anyanyelvet kell beírni; külön megjegyzi ehelyütt a kérdőív, hogy azt a nyelvet, amelyet az illető a szüleitől tanult.

A 13. pontban az összeírandó által használt nyelv tüntető fel, a 14. pontban pedig, hogy milyen más nyelvet beszél még ezenfelül. A vallásra vonatkozó kérdőpontokhoz oda kell írni: mi a jelenlegi vallása az összeírandónak és milyen

vallásu volt a születésekor, mi volt a vallása az apának és mi az anyának azok születésekor.

A 19., 20. és 21. pont az összeírandó, valamint az atyja és anyja etnikai származását tudakolják. Következik az állampolgárság feltüntetése, írni-olvasni tud-e az illető, utólagja melyik iskolának milyen osztályát végezte, mi a főfoglalkozása, milyen tisztsége, rangja van a munkakörében (mester, segéd, stb.), a vállalat vagy intézmény, ahol az illető működik annak feltüntetésével, milyen jellegű az utóbbi. A 28. pontba kell írni, hogy valaki munkanélküli, az ok feltüntetésével (idénymunkás, gyógyíthatatlan betegségben szenved), a 29. pontban pedig a mellékfoglalkozást. A 30. pont vonatkozik az illető katonai helyzetére: teljesített-e katonai szolgálatot, rangja, fel volt-e mentve betegség miatt vagy tanulmányi célból.

A 31. pont rovata az összeíró biztos megjegyzései számára van fen tartva.

Külön meg kell jegyezni az egyes személyeknél, ha vak, béna, süketnéma, nyomorék. Az iv. második részén szerepelnek, akik nem állandóan, de a számlálást megelőző éjjelen laktak annak a háztartásnak keretei között.

A zsidó eredetűeknek, tekintet nélkül jelenlegi helyzetükre, még egy különleges, rózsaszín kérdőívet, amely X-vel van jelezve, kell kitölteniük.

A családi kérdőív bő magyarázatokkal szolgál az egyes kérdőpontok megválaszolását illetően. Háztartás alatt ezen magyarázatok szerint hándzakokat kell érteni, akik közös háztartásban vannak, ha nem is rokonok. Ide

tartoznak a cselédek, inasok, ha együtt laknak a gazdájukkal.

Egy háztartáshoz tartozhatik több család is, ha közös konyháról esznek, végül egy személy is lehet egy háztartás.

Kollektív háztartásnak tekintik az internátusokat, kaszárnyákat, szerzetesházakat, menhelyeket. Szállodák vendégei, kórházak betegei, letartóztatottak — akik tehát nem állandó lakhelyükön tartózkodnak — erre a célra szolgáló különleges rózsaszínű ívre lesznek írva.

Jelenlétüknek tekintik, akinek abban a háztartásban van állandó lakása és a népszámlálást megelőző éjszakák ott is töltötte.

Ugyancsak ennek tekintik azt, aki ugyan a számlálóbiztos megjelenésekor nincsen odahaza, de nem utazott el, hanem dolga után jár. Aki csak rövid időre távozott, szintén beírandó, csak külön meg kell jegyezni, melyik a tartózkodási helye. Az ivre elsősorban a családfőt kell írni, aztán a rokonság sorrendjében a többi személyt, a gyermekeket életkoruk szerint, aztán a cselédeket, albérlőket. Az egyes kérdéseket világosan s a tényeknek megfelelően kell megválaszolni. Aki megtagadja a felvilágosítást, vagy hamis adatokat mond be, azt a törvény szigorával sújtják.

Veszedelemes könyvek

Szokatlan öngyilkosság történt nemrég. Egy fiatal asszony már évek óta gyomorbetegségben szenvedett és mivel kezelő orvosainak a tudománya és tanácsai nem elégtették ki, saját maga akart végleges tájékozódást szerezni a betegségeről. Egész tömeg orvosi szakkönyvet vásárolt tehát, tanulmányozni kezdte azokat és mindent elolvastott, amiről azt hitte, hogy a betegségét illetőleg felvilágosítást nyújthat számára. Féléjszakákat töltött ébren, szüntelenül tanulmányozva a szakirodalmat, tudományos buvárkodásának eredménye azonban nem használt neki, hanem éppen ellenkezőleg, lesújtó volt.

A szerencsétlen beteg asszony még betegbb lett azok után, amiket olvasmányai révén tanult. Minden rosszabbodást, minden csunya diagnózist azonnal magára vonatkoztatott és állandó rémületben teltek napjai. Végül is olyan rettenetesnek látta azokat a szenvedéseket és megpróbáltatásokat, amelyek ő rá, véleménye szerint várakoztak, hogy úgy határozta, inkább eldobja magától a mondhatatlan gyötrelmekkel kísértő életet, semhogy azt továbbra is folytassa. Ugy is cselekedet és gyorsan ölé méreggel végzett magával. A boncolásnál azután kiderült, hogy tulajdonképpen nem is volt komolyabb szervi baja, akár az emberi kor legvégső határáig is élhetett volna.

A szegény nő tehát siralmasan elpusztult, azonban nem a betegségé ölte meg, hanem a halál okául azt kellett volna megállapítani, hogy megölték az orvosi könyvek, amelyeknek használata éppen olyan veszedelemes volt számára, mint a kisgyermek kezében a szuró vagy vágó szerszám, a kés, Tanulság lehet ez sokak számára, akik olyan dolgokba kontárkodnak bele, amirek nem értenek. Mert számosan vannak, akik önmagukat akarják orvosolni, szakkönyvek böngészése révén, vagy fellapozzák a nagy lexikonban a betegségeikre vagy képzelt bajukra vonatkozó fejezetet.

Ne olvassunk tehát klinikai értekezéseket és ne próbáljunk önmagunk orvosa lenni. erre tanít meg bennünket az öngyilkos fiatal asszony szerencsétlen sorsa. Bizzuk betegségeink gondját és gondozását az orvosra — és ha szenvedünk, ellensúlyozzuk inkább a testi megpróbáltatásokat türelmes megnyugvással, leiki erővel. Mert minden veszedelemes könyvek között legveszedelmesebbek a járatlanok számára az orvosi könyvek. Aki ezeket hozzá nem értéssel olvassa, lassankint a fatásuk alá kerül, mindent torzító szemüvegen keresztül lát és elveszti teste épségébe vetett hitét.

Még ugyanazon betegségnek is esetről-esetre különbözők a megnyilvánulásai. A szerencsétlen olvasó a rémlátó elképzeléseitől megtévesztve lassankint a jelenségek egész tömegét saját magára vonatkoztatja, sőt újabb betegségeket is vél magában felfedezni. A baj akkor még fokozódik, ha az ilyen tanulmányokba kontárkodónak azután egyszerre az a gondolata támad, hogy majd ő ellenőrizi az orvost, vagy ő veszi át az orvos szerepét. Miért ne kezelje önmagát, ha már annyira otthonos lett az orvostudományban? Elképzelhető, hogy hova vezetnek ezek a mesterkedések. Így lesz a kis bajból nagy betegség és a nagy betegségből esetleg halál is. Pedig máskülönben mennyire elővigyázatosak vagyunk! Ha valami jogi ügyes-bajos dolgnak támad, az ügyvédhez szaladunk. Ha cipő kell, a cipésszel csináltatjuk meg azt, még a legegyszerűbb ruhajavitást is a szabóra bizzuk. Csak éppen a testiünk legyen az, amelyet kísérletezéssel bátran toldozhatunk, feldozhatunk? Bizzuk csak egészségünk gondját nyugodtan az orvosokra, akik elvégre ezért végeztek egyetemet és ezt a mesterséget gyakorolják egész életükön át. Hagyjuk békében az orvostudományi szakkönyveket, mert ami azokban van, az számlálásra kizárólag írás.

= HIREK =

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 23—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Bélföldön hához való kézbesítéssel együtt havonta 80.—
fél, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 22.— pengő és egész évre
40.— pengő.

Hatalóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyá-
raknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres
előfizetési díj kétszerese.

A torpedó-herceg

Több mint fél évszázada már annak, hogy a torpedó
feltalálták. A mai kor embere mindennap olvashat erről a
féltudatos pusztító tengeri fegyverről, régebben azonban
titokzatos, homály fedte szerepét, alkalmaztatásának
módját. Bizonyára azt is csak a legkevesebben tudják,
hogy Fiumében készülték a legelső torpedók, ott kísér-
letezték velük az öböl egy félreeső oldalán. Feltalálójuk
neve Whitehead Róbert, származására nézve angol volt.
Nagybritanniában, Lancaster megyében született és Man-
chesterben végezte tanulmányait. Ott tanulta meg gép-
ész, mérnök, rajzoló, lakatos és vegyész mesterségeket.

De nem is volt hiábavaló, hogy ilyen sokfélét tanult,
mert nemsokára feltaláló lett belőle és sokszoros millió-
mos. Whitehead Róbert idejében kezdtek a nagy páncélos
hajók építeni. Egy-egy ilyen óriási alkotmány körülbelül
negyven millió aranyfrankba került. Ezer ember is jött
rajta, azonkívül óriási ágyúk sorakoztak egymás mellett a
fedélzetén. A mi mérnökünk elkezdett gondolkodni és
sokáig tölte a fejét, mivel lehetne viszont ezeket a ajó-
riásokat megfélemlíteni, hogyan lehetne megakadályozni
velük. Sok év átvirrasztott éjszakai nyomán született meg
a torpedó gondolata. De még azután is hosszú idő telt el a
gondolattól a találmány megvalósításáig.

Végül is siker koronázta a fiúme kísérleteket. El-
készítettek az első torpedóvédőket. Csakhamar elterjedt
az egész világ tengeri szalkóereiben a hír, hogy Fiumében
a hadihajók legveszedelmesebb romlása fenyeget. Mert ha
egy ilyen torpedó ma csak körmeit beleakasztja akár a leg-
nagyobb hajóba, akkor az irtózatosan drága alkotmány
gránittörő ágyúival, matrózaival és büszke kapitányával
együtt egyszerre elsüllyed a tenger mélyeibe. Fel is fi-
gyelt azonnal az angol kormány és bizottság indult Fiumé-
be, hogy megvegye a torpedó titkát. Meg is vette, hat
millió korona volt a veszedelmes titok ára. Csakhamar
még több angol érkezett Fiuméba. Egész sereg néraók,
gépész, vasműves, hajóépítő tengerész, telepedett ott meg
a titkot kitanulni. Mikor aztán rendben volt minden, a za-
mentek és az angol kormány ki is fizette a hat milliót. De
a sok tudós ember mégis tévedett. Ottthon mégsem tudták
tökéletes torpedót készíteni. Anglia hiába fizette ki a hat
millió aranyfrankot, újabb meg kellett venni a titkot. Kül-
döttség jött tehát a torpedóherceghez, hogy ismét ag-
alkudjanak vele. A torpedóherceg azonban gondolkodásá-
ban is királyian gavallérnak mutatkozott.

— Nekem csak egy titkom van — mondotta nekik
Azt az egyet eladtam, a pénzt érte megkaptam, még egy-
szer nem adom el. Hanem ha rosszul tanulták meg az urak,
hát megmutatom még egyszer, tanulják meg ezen alkalom-
mal jól. Ezután rendbe jött minden. A torpedó kifogás-
talanul működött és csakhamar világszerte minden tengeri
flottával rendelkező államban megkezdődött a torpedógyár-
tás. Hozzá tartozik még a torpedó történetéhez az is, hogy
rövid idővel a torpedókísérletek megkezdődése után,
Fiumében máris megjelent egy japán hajó. Mert Japánban
máris tudták, hogy miről van szó és a japán hajó jelent-
kezett először, mint torpedóvásárló.

— Nem tesznek kivételt az angolok az asszonyok-
nak ipari munkára való sorozásánál. A londoni rádió
jelentése szerint Bevin munkaügyi miniszter hétfőn
tartott beszédében ezt a kijelentést tette. Azt még nem
tudják, hogy milyen módon jelölik ki az asszonyokat
az ipari munkára, de nem látszik valószínűnek, hogy
a londoni előkelő társadalmi rétegek asszonyait is a
gyárak gépei mellé állítják.

— Gyilkost ítél el az aradi tábla. Dobó István,
a biharmegyei Vad közföldi gazda az elmúlt év
őszén veszekedésből kifolyólag fejssével fejbévágta
Ceteu Teodor nevű ismerősét és a szerencsétlen ember
szörnyethalt. Az aradi büntetőtábla három évi
bürtönrre ítélte a gyilkost, a vizsgálói fogságban el-
töltött négy hónapi időt beszámította a büntetésbe.

CAFOLJAK A MOSZKVAI TÜROK KOVET ES MO-
LOTOV KOZOTTI MEGBESZELÉS HIRÉT. A Német
Távirati Iroda közlése szerint a külföldön elterjedt hírek-
kel ellentétben, amelyek arról tudtak, hogy Aktay mosz-
kvai türok követ Molotovval megbeszélést folytatott volna,
moszkvai politikai körökben leszögezték, hogy Aktay követ
nem Molotovval, hanem a külügyi népbizottság helyettes
vezetőjével folytatott szombaton tanácskozást.

Az orvostudomány legcégibb nyomai
már az egyiptomi népeknél megtalálhatók

Az összes ismeretek között legrégebb az orvostu-
domány. Bátran elmondhatjuk, hogy szinte egyidejű
az ember megjelenésével a Földön, mert biztos, hogy
már a kőkorszakbeli ember is próbálta az orvoskodást
a maga végtelenül egyszerű és primitív módján.
Messzi elődeink is bekötötték sebeiket és használtak
egéségeiknél bizonyos gyógyfüveket, ahogy a kutya,
a macska, vagy más állat is ösztönösen megtalálja a
növények között azt, amelyik a bajának használ. Az
igazi orvostudomány legrégebb nyomait azonban az
egyiptomi népeknél találjuk, ahol az kezdetben a pap-
kának volt a kiváltsága. Még ma is megvannak
Memfisben Imhotep templomának romjai, akit mint
gyógyítás istenét tisztelték az egyiptomi népek.

Egyiptomból származik egy még fontosabb ősi
emlék is, amely már írott adatokkal szolgál az orvostu-
dományra és az orvosi gyakorlatra vonatkozólag.
Ez a végtelenül érdekes mű a Hammurahi, a világ leg-
régibb törvénykönyve, amely külön fejezetekben tesz
megemlékezést arról, hogy mi a beteg kötelessége az
orvossal szemben és viszont. Igen érdekes orvostu-
dományi adalékokat találunk itt, de egyben olyan intéz-
kedéseket is, amelyeket bizonyára a legnagyobb meg-
döbbenéssel vennének tudomásul a modern orvosok.
Felette furcsa például eme törvénykönyvnek, amely
erőszakos volt érvényben, a következő intézke-
dése: Ha az orvos az ő késével egy daganatot megnyit
és a beteg meghal, úgy vágják le az orvos kezét. Ha
azonban a beteg életben marad és szerencsésen meg-
gyógyul, úgy gazdag jutalmat kell adnia megmentőjé-
nek, aki visszaadta számára a legdrágább kincset, az
életet. Azt hisszük, ilyen törvény mellett ma alig
akadna orvos, aki a praxis gyakorlatát vállalná.

A mai orvostudomány alapjait tulajdonképpen a
görögök vetették meg, akik már gyógyszerrel ren-
delkeztek, mechanikus terápiával is gyógyítottak, sőt
sebészkedtek is. Igen sok orvosnak a nevét máig is
megőrizte a történelem, akik közül átfogó jelentőségű
volt Hippokratés működése. Ez a kiváló tudós már
ismerte az aszkultációt, igen értékes megállapításai
voltak a lázas betegségeknek követendő életrendről,
megismerte a fejszék, csonttörések lényegét és min-

den akkori babonás hiteken túl sok tekintetben ege-
szen modern meglátásai voltak. Ennek köszönhető,
hogy a hippokratés terápia még mai napig is fennáll,
természetesen csak elgondolási alapjaiban.

Az orvosnők működése sem olyan új keletű, mint
azt a legtöbben gondolják. Századunk fordulójakor
nagy meglepetést keltett a nők megjelenése az orvostu-
dományi egyetemen. Akkoriban a női emancipáció
különös vívmányának tartották a leendő orvosnőket,
holott a salernói iskolában már sok előkelő hölgy ta-
nulta meg az orvoskodást. Igy igen nevezetes személy
volt a tizenegyedik században Trotula, aki ügyesség-
ben és gyógyászati eredményeiben minden férfi kar-
társát felülmúlta. Vádat is emeltek ellene az ingyek,
hogy boszorkányi fortélyal gyakorolja mesterségét,
azonban meggyógyult hálás betegek olyan lármát
csaptak, hogy ellenségei kénytelenek voltak elállni a
vádától. Ugyancsak nagy hírnévre tett szert 1350 körül
Münchenben egy szemorvosnő, akihez még idegen or-
szágokból is tödultak a betegek.

Istentől adott kegyelemképpen szemorvosok vol-
tak az első francia királyok is. Evente több ezer ember
gyült össze a palotában, mert az volt a nép hite, hogy
a király kézrátétellel meg tud gyógyítani minden
szembajt és skrofulát. Igen nagy szerepet játszottak
a középkorban a borbélyok is. Eleinte csak köpö-
lyöztek, éret vágtak, de csakhamar nem egy beme-
részkedett az orvostudomány megittebb területeire
is. Nagy hírnévre tett szert Georges Marechal nevű
borbély, aki később XIV. Lajos király udvari orvosa
lett. Ez az ügyes ember egy ízben rövid félóra alatt
nyolc betegét szabadított meg epeköveitől. Félmillió
frankot keresett évente a borbélyból lett orvos.

De azért okoztak elég bajt is ezek a máról ho-
napra lett orvosok, sőt maguk a hívatásos doktorok is
bizony sok jobb sorsra érdemes embert szállítottak
át a másvilágra. Igy nem csodálkozhatunk azon, hogy
mennyire annyira gyonyos tréfát üzött belőlük. Ime a sok
Blasja egy faluban súlyosan megbetegszik, de reméli,
csufondároskodás között a legvágyóbb: A költő Gil
hogy meg fog gyógyulni, mert ott nincs orvos.

— Negyedmillió lei gyült össze Aradon a szegé-
nyeknek. Aradon nagyarányú gyűjtési mozgalom in-
dult a szegények felszólítására. A Radu Cornel dr.
főpolgármester által irányított akció során eddig 252
ezer lei gyült össze a jelzett célra.

EDEN ARAB TERVE SEHOLSEM TALALT MEG-
ERTESERE. Rómából jelentik: Resto del Carliño foglal-
kozik Anglia közkeleti terveivel, Eden, — amint meg-
bizható forrásból megerősítik — nemcsak Szíriának Török-
országhoz való csatolását, hanem egy nagy arab állam
felállítását is tervezi, Törökország, Egyiptom, Irak, Irán,
Afganisztán és Szandi-Arábia részvételével. Az eddig be-
érkezett jelentések szerint Eden ezen terve sehol sem talált
megértésre, tekintettel arra, hogy az arabok — mint a
Piccolo megjegyri — már nem hisznek Anglia igéreteinek.
Ugy vélik, hogy az Ibn Szaud által összehívott pánarab
kongresszus Eden terveivel szembe fog helyezkedni.

— Francia hajók süllyedtek el — papíron. A
Gazeta de Lausanne vichy tudósítója azt írja, hogy
felhatalmazták annak a közlésére, miszerint a fran-
cia hadiflotta most erősebb mint volt a fegyverszünet
megkötése utáni második napon. A lap azután közli,
hogy a Jean Bart Casablancában, a Richelieu pedig
Dakarban van. Ez a két hajó, amely egyenként har-
mincötözer tonnás, harcra kész állapotban van. A
Dunkerque csatahajót most javítják, míg a Strass-
burg nevű hajót dokkba kellett bevontatni. Az újsá-
gíró megjegyri a saját szemével látta a Provence
nevű hadihajót, amelyről azt írták, hogy elsüllyedt.
Az Angliában levő Courbet és Paris nevű hadihajók
ezzel szemben elavultak és semmi harci értékük nin-
csen. A francia flotta újból olyan erőt jelent, amely
alapja lehet az ország politikájának.

— Zsidó munkások Németországban. Berlinből jelen-
tik: Mint a Börsenzeitung írja, újabban egyre több mun-
kára jelentkező zsidót vesznek fel a munkaközvetítő hiva-
latok, hogy a német munkaerőket fontos állampolitikai
feladatok számára felszabadítsák és a tartalék munkaerőt
minél jobban kiaknázzák. A zsidókat zárt csoportokban
veszik igénybe és ha alkalmasoknak bizonyulnak, komo-
lyabb munkára is beosztják. A zsidó munkások teljes
munkabért kapnak, azzal a kikötéssel, hogy teljes értékű
munkát nyújtanak. Minthogy ők nem viselik azokat a ter-
heket, amelyek a német munkásra hárulnak a népköz-
séghez való tartozásukból kifolyólag, az előnyösebb helyzet
ellensúlyozására szociális kiegészítődés adója címén kü-
lön adó rónak ki rájuk.

— Öngyilkosság Arad megyében. Giurgiu Joan
74 éves semlaci (szemlaci) gazda tegnap este lakásá-
nak padlásán felakasztotta magát és mikor rátalál-
tak, már halott volt. Tettének oka gyógyíthatatlan
betegség.

— Betörés Arad megyében. Haiser Zsuzsánna
semlaci (szemlaci) asszony lakásába az elmúlt éj-
szaka betörték és az ismeretlen tettesek több ezer lei
értékű holmit vittek magukkal.

— „Virágszedő” zsidókat tartóztattak le Sopron
közeliében. Sopronból jelentik: A soproni határon az
utóbbi időben feltűnően sok zsidó akart csempész-
ton átszökni Németországból Magyarországra. Az
elmúlt este a soproni határőrségnek feltűnt a határ
közeliében lézengő három férfi, bevitték a határőrség
őrházába, ahol megállapították kilétüket is. Valá-
mennyien azt vallották, hogy a határ közelében hó-
virágot kerestek. A rendőrség azonban megállapí-
totta, hogy a három soproni zsidó azért tartózkodott
a határ közelében, hogy a külföldről érkező szöke-
vényeket az általuk ismert uton csempéssék be Ma-
gyarország területére. A „virágszedő” zsidók ellen az
eljárás megindult.

— Primícia Aradon. Vasárnap délelőtt tíz órakor
primícia lesz az aradi minoriták templomában. Turay
Gergely, akit az elmúlt vasárnap szenteltek fel Lugo-
jon (Lugoson), aradi fiú és első miséjét Aradon
mondja.

— Meglopta részeg barátját. Pilan Petru maceai
(mácsai) gazda az elmúlt napokban látogatába ment
Socaci Pascu nevű barátjához. A lakást nyitva találta
és az egyik szobában az ágyon részegen feküdt Socaci.
Pilan kutatni kezdett alvó barátja zsebeiben és
a talált 6000 leit és egy zseborát ellopott. A lopásra
rájött a csendőrség és házkutatást tartott a tolvaj
lakásán. Az órát megtalálták, a pénzből azonban már
több mint ezer lei hiányzott.

— Árvíz Szlovákiában. Pozsonyból jelentik: A
Szlovákiában fellépett árvízveszedelem folytán a köz-
lekedés többhelyütt megszakadt, 4000 hold termő-
föld víz alá került, sok lakóház összeomlott, egyes
helységekből egész utcákat kiirtettek, az ország
nyugati részén pedig 3 község teljesen elszigetelten és
egyelőre megközelíthetetlenül áll az árvíz közepe.

Harisnyaszemet gyorsan felszed

SCHNUR MARGIT

(azelőtt Mikó kézimunkázlet)

Pliszé, gomb-áhuzás és műselyem

Timișoara (Temesvár) I., Str.
Dr. N. Paulescu 1. Telefon 22-31

A legcsendesebb világrész

A JAPAN-KINAI HÁBORU DÖNTŐ SZAKASZA. Nishio tábornok, a kínai vízekben állomásozó japán tengeri parancsnok hétéfnél Tokióba érkezett és azonnal kihallgatáson jelent meg a japán császárnál. A kihallgatáson megjelent a japán hadügyminiszter is. A sajtó képviselőinek Nishio tábornok kijelentette, hogy a japán-háború most már döntő szakaszához érkezett és a győzelem siettetése érdekében Japán újabb elhatározásokat fog fenntartani. A japán kormány segítenie kell a nankingi kínai kormányt, amely Kína igazi nemzeti kormányának tekinthető és minden támogatást megérdemel. Csang-Kai-Sek ellenállása most már nem sokáig tarthat.

— Spanyolok jelentkeznek az olasz hadseregbe. Madridból jelentik: A madridi olasz nagykövetségen sok spanyol jelentkezett önkéntes olasz katonai szolgálatra. Küldték velük, hogy ezidőszere nem engedélyezik külföldiek felvételét az olasz hadseregbe.

— Menyasszonya hozományát elköltötte. A fővárosi ügyészség eljárását indított Eizic Smil Rotner ellen, akit azzal vádolnak, hogy menyasszonyának 120.000 lei hozományát felelőtlenül kezelte és elköltötte.

— Bezárták a szófiai angol kulturintézetet. A Curenul levelezője jelenti a bolgár fővárosból, hogy bezárták a szófiai angol kulturintézetet és annak ingóságait az amerikai követség vette át.

— Kisebb földrengést észleltek a fővárosban. Mint a Curenul írja, tegnap reggel kisebb földrengéseket észleltek Bucurestiben. A földrengés központját eddig még nem állapították meg.

— Jugoszláviában az állam felvásárolja a gabonát. Belgrádi jelentés szerint a közlekedési miniszter elrendelte, hogy a magánosoknál is felvásárolják, a feleslegesnek mutatózó gabonát és lisztet. Egyidejűleg megszüntették egy lisztnek, mint a gabonának nagykereskedők útján való árusítását.

— A mérnökkamara közgyűlésén a zsidó mérnökök kizárását követelték. A Bucurestiben megtartott közgyűlésén, felolvasták a mérnökkamara két év előtt készült romanizálási javaslatát, amely szerint a kamara tagjai csak etnikai románok lehetnek és a keretet csak keresztény kisebbségi mérnökökkel lehet kitölteni, míg a zsidókat ki kell zárni. Több felszólaló a zsidó mérnökök mielőbbi kizárását sürgette.

— A lugoji kereskedelmi kamara új vezetősége a következőképpen alakult meg: Ideiglenes bizottsági tagok Jancu Traian, Caltun Constantin, Boncu Joan, Popescu Grigore, Galli Dumitru és Schramm Heinz.

Sydney milliós város, amely egy hatalmas világrész gazdag tevékenységének látszatát kelti. Az Ausztráliai Egyesült Államok fővárosa Sydney, gyönyörű palotasorokkal ékes, középületei az építészeti remekművei, kikötője forgalmas, ipara, kereskedelmi élete élénk és mégis nincsen ugyiszólván semmi ezen eleven pazar kép mögött. A metropolis majdnem egy milliós lakosságával szemben alig hat millió ember él Ausztráliában, amely minden természeti kincse és bősége ellenére is jóformán kihasználatlan terület, holott százmilliók számára volna ott hely. Szinte elvesznek a lakott telepek ezen az óriási földterületen, mely több fehér foltot mutat, mint a világ bármelyik más része. A régi életnek már alig találhatók fel nyomai, Ausztrália óslakói eltűntek már régen, csak messzibent a világrész kellőközepén élnek még egykori körülmények között a kőkorszak ottelejtett emberei.

A sors különös szeszélye folytán éppen úgy megmaradtak a mai emberiség sok tízezer éves elődei, mint ahogyan megmaradtak ezeknek a messizi tünt időknél néhány különös furcsa állatfajtái: az óriási kenguru, a kenguru-medve, a hangyászün, a hidasgyla, a kazuár, a süs és a csőrös emlősök. De ezek az ősemberek is éppen olyan félenek és vadak, mint ama letűnt kor ottelejtett állatai. Rejtett tavak partján halásznak, vagy vadászattal keresik meg táplálékukat a dzsungelben, ahol állatokhoz hasonlóan tákolják össze szerény lakóhelyeiket, vagy a fák lombkoronái között ütik fel szállásukat, mint a madarak. Ezek a szétszórodottan élő törzsek nincsenek semmi kapcsolatban a kultúrával, civilizációval, teljességgel összeforrtak a természettel, akárcsak Brazília őserengeteinek a lakói.

A bevándorolt lakosok alig százötven évvel ezelőtt vették birtokba Ausztráliát. Fegyencek voltak

ezek, akiket Angliából deportáltak ebbe a lakatlan világba. Másfél évszázad előtt gyümölcsöző, hatalmas munkát végeztek az új jövevények, de mégis igen kevesen vannak, gyenge előőrsei a fehér fajnak. Japán legtöbb vidékén ezer ember él egy négyszögkilométernyi területen, míg Tokió környékén gyakran kétezernegyszáz lélek az arányszám. Ezzel szemben Ausztráliában csak 0.7 ember esik egy négyszögkilométernyi területre, de az északi vidékeken megtörténik az is, hogy csak három ezer négyszögkilométernyi területre lehet egyetlen lelket számítani. Mig a Csendes Óceán szférájában mindenütt tulnépésedés van, még ebben a világrészben alig van élet, mert el van zárva a bevándorlás a gyarmatosítás számára.

Ezek után megérthető, hogy a megélhetés körülményei eszményiek Ausztráliában. Kevés az ember és sok a tér. Ausztráliában nincsen produkció-őrület, nincsen felfokozott munka. Ott még nem tudják, hogy mi a tempó, ott még a nyugodt életélvezet szelleme uralkodik. Olyan jó az élet mindenki számára, hogy alig akadnak cselédek. Előfordul, hogy még a miniszterek is maguk tisztítják a cipőjüket és láthatók milliómosnók, akik a kertben száritgatják a magukosta fehérneműjüket. Megtörténik, hogy a híres orvos fia soffőr, vagy a magasrangú tiszt leánya villamos kocsit vezet. Ez mind megszokott dolog Ausztráliában, ahol bőve van munkaalkalom és az egyenlőség elve uralkodik. A valóságos álomvilág Ausztrália, a legifjabb földrész. De meddig fog tartani ez a boldog álom. A japánok már gőzerővel készülődnek és sietnek terjeszkedési aspirációikat megvalósítani. Nagyon hamar megtörténhetik, hogy Ausztrália keserű hajnalra ébred és nem lesz többet az a csendes világrész, ha Japán ebben az irányban is megindul.

— Veszek és eladok bélyeget. Schibek J. Timișoara (Temesvár) III. Paita Adamachi 4.

— Zsidó cégek felülvizsgálása. Brailai jelentés szerint az ottani kereskedelmi kamara különleges bizottságot alakított a zsidó cégek felülvizsgálására. A bizottságnak az a hivatása, hogy megállapítsa, vajjon a zsidó cégek megfelelnek-e az összes törvényes követelményeknek. Ha bármilyen kifogás merülne fel, úgy az illető cégek törlesztését hozzájuk javaslatba a nemzetgazdasági miniszternek.

Görögországban nincsenek angol katonák
Vichyből jelentik: A görög kormány felhatalmazta a vichyi görög követséget, hogy megcáfolja a külföldi lapokban megjelent azokat a híreket, mintha Athénben angol katonákat szállítottak volna partra.

— Bezárnak több angol harisnya- és cipőgyárat. Londonból jelentik: Angliában a közeljövőben bezárnak több harisnya- és cipőgyárat, továbbá agyagedény és textilüzemeket, hogy az így felszabaduló munkakerőket hadiüzemekben használják fel.

— Hatvanöt óra hosszat uszott egyfolytában. Juan Albornos argentinai uszó a San Martin tóban 65 órát uszott. Az eddigi rekord 51 óra volt.

JELENTKEZNI KÖTELESEK AZ UTLEVELEK ZSIDÓ TULAJDONOSAI. A Timis-Torontal-megyei prefektura közli, hogy a belügyminiszter felszólítja azokat a zsidó származású román állampolgárokat, akiknek utlevelük van, hogy kötelesek az utlevelüket kibocsátó hatóságnál jelentkeznii. A jelentkezés alkalmával utlevelükön feltűntetik, hogy zsidók. Mindazok, akik nem jelentkeznek, nem használhatják utlevelüket és azt a határrendőrség el is kottazza.

— Göbbels résztvevett a poseni színház felavatásán. Berlini jelentés szerint a német propaganda miniszter az ünnepségen beszédet is mondott, amelyben a keleti vidékeken lakó németek képzőművészeit alkotó munkára szerveztette.

— Darlan tengerenagy párisi tárgyalásai. A Rador párisi jelentése szerint Darlan tengernagy, a francia helyettes miniszterelnök, párisi látogatása során tárgyalta a párisi német nagykövettel, akiknek tiszteletére villásreggelit is adott. Kihallgatáson fogadta a tengerenagy a párisi érseket is. Darlan helyettes miniszterelnök tengerenagy kíséretében Vichybe.

A legnagyobb meseköltő bolyongásai során eljutott a Bánságba is

Minden mese elfakul, ahogy mögöttünk marad az édes gyermekkor, csak azok kísérik el bennünket egész életünkön át, amelyeket a nagy dán álmodó, Hans Christian Andersen írt. Ezek a csodálatosan szép Andersen-mesék ma is úgy beszélnek hozzánk, mint valaha régen és ugyanúgy a mieink, mint amikor játszadozva olvastuk azokat. Mindig van számunkra mondanivalójuk ezeknek a bűbajos regéknek, mintha nem mult volna el gyermekkorunk óta az a reneteg idő, mintha nem lettünk volna azóta komolyabbak, öregebbek és bölcsőbbek. Ilyen meghitt barátunk Andersen, még meglelt évvünkben, még az öreg kor határán is.

Erdemes tehát megemlékezni róla, ama jubileumi dátum alkalmából, hogy az Andersen-mesék immár száz esztendőre költöztek be az emberiség képzeletvilágába. De nem is mesék ezek a megszokott általános értelemben, mert nem boszorkányokról, tündérekéről, törpékről, óriásokról, vagy más képzeletbeli alakokról regél ő nekünk, amelyek csak a felizgatott fantázia birodalmában léteznek. Az ő bűvös készsége az egyedülálló sajátos költői erő, amellyel megeleveníteni tudta az élettelen tárgyakat, lelket öntött beléjük, még pedig olyan életrehevő művészettel, hogy azok a saját egyéni életüket élték. Legtöbbjük tárgyak az ő hősei, az olyan tárgyak, amelyeket mindaddig ilyen értelemben nem is vettünk észre. Tü, diótörő, tintatartó, szekrény, öreg házi papucs, csizmahúzó, buboskemence, cinkkatonka, ez az arasznyi kicsi figura, amely azonban végtelenül érdekes vándorlásai nyomán több életre kap, több lelki szenzációt hoz számunkra, mint sok husból és vérből való igazi ember sorsa. Egyedülálló és uttörő Andersen abban amikor szereplő tárgyainak külön lényiséget és arculatot ad. Az élettelen dolgok egyszerre beszélnek kezdenek hozzánk és erre a nyelvre először Andersen tanított meg bennünket. Andersen fedezte fel a dolgok lelkét.

De van neki az olvasó számára még több más felfedezése is. Egészen különös az a nyelv is, amelyet az állatok szájába ad. Senki nem hozta hozzá

közelebb az állatokat, mint ő. De nem sárkányokról, oroszlánról, vagy a sziklaormokon tanyázó sasokról mesél nekünk, hanem a baromfiudvar népe vonul fel és külön-külön megkapóban érdekes és furcsa a jellemük. Színesen váltakoznak a jelenetek, ezek a látzólag olyan egykedvű lények, hol vidámak, hol szomorúak, hol egyenesen bölcselkedők. Megismerkedünk alázatos és szerény kacskákkal, gögös libákkal, meghatározott gondolatait közli velünk a macska, a csiga, a tyúk, megismerkedünk a bolond tücsökökkel, sőt eljött elöttünk még a hiu szemétbogar is.

A tárgyak és lények elegyednek az emberi sorokkal és egyszerre kitarul az egész lét olyan széles síkban, ahogyan még a nagy regényekben sincsen. Minden él, minden megszólal, még gyenge fűszál is, amely most zsendült ki a porból. Csodálatos művészet ez, elrejtve naiv, játsszi, gyermetes formában. Eppen ezért van az, hogy mindig másoknak tűnnek e mesék, amikor azokat újból és újtól elolvassuk. Mert minden életkorban más és más tartalmat adnak azok számunkra. Ott van például a gyufaárus leánya. Gyermeknek számára csak egy édesbus történet, amikor a megfagyáshoz közel sorra gyújtogatja gyufáit és annak fényénél meglátja az utat a mennyországba. Ha azonban érett korban olvassuk el ezeket a befejező sorokat, akkor azt látjuk, hogy a világirodalom egyik legnagyobb remekével állunk szemben, amely tragikusabb és csodálatosabban mélyebb, mint akár a Hannele mennybemenetele.

Ilyen nagy és örök barátunk Andersen, aki ezeket az örök szépségű meséket írta, és aki messi bolyongásaiban elerkezett a Bánságba is. A Dunán hajózott lefelé azokban az években, mielőtt meséit közreadta és eljutott Nagybecskerekre is, ahogyan emlékezéseiben elmondja. Nagyon érdekesnek találta ezt a vidéket és talán nem egy élménye adalékot, forrást szolgáltatott egyik-másik meséjéhez. Ezekhez a mesékhez, amelyek olvasni tanították meg a gyermekeket és ismét játszani tanították meg a régtünt gyermekkorba a felnőtteket.

Szép akar lenni?
Használjon KULKA-féle illomtejszappant, illom-tejszappant és illompuvert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében
Timișoara I, Piața I. C. Brătianu

— Románia új ankarai meghatalmazott minisztere átnyújtotta megbízólevelét. Telemache Románia új ankarai meghatalmazott minisztere bemutatkozó látogatást tett a török államfőnél és átnyújtotta megbízólevelét.

— Az amerikai vasuti katasztrófának ötven halálos áldozata van. Pittsburg közelében amint jelentették — egy vonat kisiklott és az Ohio folyóba zuhant. Eddig ötven halottat találtak meg a folyó vizében, vagy az összetört kocsi alatt. Az utasok közül százötvennégyen sebesültek meg.

Chronométer- és különleges órajavitó műtermemet a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlom

Földessy Káimán, Chronométer-órák

Timișoara (Temesvár) III., Str. Doja 44. szám

— **NAGYVÁRADOT BEKAPCSOLJÁK A MAGYARORSZÁGI IDEGENFORGALMI PROPAGANDA, Nagyváradról jelentik: Hlatky Endre dr. biharmegyei főispán és Soós István dr. nagyváradi polgármester Budapesten a miniszteriumokban tárgyalásokat folytattak a város fontosabb ügyeinek megoldásáról. Az idegenforgalmi hivatalnál történt eljárás eredményeképpen Nagyváradot bekapcsolják az idegenforgalmi propagandába. Igéretet tett az idegenforgalmi hivatal arra is, hogy a városban hatalmas turistaszállót építenek.**

— **A hősi halottak hozzátartozói részére való gyűjtés.** Bucurestii jelentés szerint a zendülés alkalmával hősi halált halt katonák családjainak támogatására gyűjtött összeg 28 millió 738.772 leit tesz ki, de az ország minden részéből még mindig érkeznek az adományok azok családjai részére, akik az ország megmentése érdekében életüket áldozták fel.

— **Párisban a zsidó üzletek ellenőroket kaptak.** Párisból jelentik: A francia kormány 500 párisi zsidó üzlet és vállalat vezetésére ideiglenes ellenőr-üzletvezetőket rendelt ki.

— **Sajtóháborúság Méc László rádióelőadásának félbeszakítása körül.** Budapestről jelentik: Méc László, a szociális érzésű, kiváló magyar papköltő, legutóbb beszédet mondott, melyet a magyar rádió is közvetített. A szónok, élve a költői és szónoki szabadsággal, nem egészen azt a szöveget mondotta el, amit írásban előzőleg, ellenőrzés végett, a magyar rádió igazgatóságához benyújtott. Amikor a rádió ügyeletes tisztviselője észrevette, hogy Méc László beszéde nem egyezik a bemutatott szöveggel, szolgálati utasításához alkalmazkodva, félbeszakította Méc László beszédének közvetítését. Az eset nagy port vert fel a sajtóban és hamarosan két táborra szakadt a közvélemény. A rádió tisztviselőjének eljárása érthető volt, viszont a Méc Lászlót támadók és védelmezők inkább a jeles író és költő világnézeti állásfoglalására való tekintettel szálltak vitába úgy, hogy jelenleg a vita világnézeti alapon egyre szélesedik. A fájvédő lapok, valamint a keresztény világnézet alapján álló orgánumok Méc Lászlóval szemben igazat, míg a zsidó liberális, baloldali multu lapok és néhány szintelen, világnézetileg határozott álláspontot nem tanúsító újság fokozódó élességgel támadják a költőt.

— **ELTILTOTTÁK A POZSONYI ZSIDÓKAT A NYILVÁNOS FÜRDŐK HASZNALATÁRÓL ÉS A PARKOKBAN VALÓ SÉTÁRÓL.** Pozsonyból jelenti a Rador, hogy az ottani rendőrigazgatóság megtiltotta a zsidóknak a forgalmasabb utcákon való járkálást, a nyilvános fürdők használatát és a parkokban való sétálást.

— **Feltárják Rómában Diocletianus fürdőit.** Rómából jelentik: Diocletianus császár fürdőit most teljesen fel akarják tární Rómában. A város kormányzója nagyszabású munkálatokat tervez a fürdő körüli utcák szívonálatának súlyosítására, hogy ezek az ókori építmények láthatóvá váljanak. A fürdőépületek egy részében van a római nemzeti múzeum és Róma egyik legnagyobb temploma, a Santa Maria della Angeli, amelyet Michelangelo a fürdő romjaiba épített bele és ahol a királyi családok templomi ünnepeit rendezik. Nem régen innen temették XIII. Alfonz volt spanyol királyt is. Az építési terv a Piazza Esedrát. Róma egyik legszebb terét, amely a fürdő egykori előcsarnokában van és a Vestibulum alapjaira épült, valamint a Santa Maria della Angeli templomot érintetlenül hagyja és csak az északnyugati romokat tárná fel. A thermák régi versenyterét, a Palaestrát a romok között található oszloptörzsekkel teljesen helyreállítják.

— **Letartóztatott amerikai újságírók.** Párisból jelentik, hogy két amerikai újságíró, köztük Allen, az egyik amerikai távirati ügynökség munkatársa, két nap előtt Párisból jövet, engedély nélkül átlépték a németek által megszállt és meg nem szállt területek között kijelölt határt. A német hatóságok elfogták őket. Barnes, az Egyesült Államok párisi ügyvivője közben akart járni az amerikai újságírók érdekében a német hatóságoknál, de miután meggyőződött, hogy elkövették a határátlépést, lemondott minden diplomáciai közbenjárásról.

— **Halálozások.** Krepil Fidél, a Kimmel-féle létegyár csaknem ötven éven át volt tisztviselője, 2. kerület, Tigru-lui-utca 22. szám alatti lakásán hetvenegy éves korában meghalt. Gyászolják leánya, özvegy Lakatos Akosné, unokája Lakatos Antal, nővére Hammer Anna és unokafivére, Krepil Jakab volt timisoarai (temesvári) anyakönyvvézet. Temetése ma, szerdán délután 5 órakor megy végbe a gyárvárosi temető kápolnájából. — **Meghaltak még Weinhardt Adolf** mészáros, 63 éves, 4. kerület, Fröbi-utca 37. ma, szerdán délután 6 órakor temetik a józsefvárosi temető kápolnájából. — **Unger János** 69 éves, 5. kerület, Comsa Spatariu-utca 3. temetése ma, szerdán délután 5 órakor a józsefvárosi temető Feger-féle kápolnájából.

SPORTSEMÉNYEK

Vasárnap megindulnak a B-liga-bajnokság küzdelmei

Erdekes mérkőzésekkel kezdődik a sok izgalmat ígérő ponttharc

A téli szünet után, vasárnap a B-ligában szereplő sportegyesületek is megkezdik a küzdelmet a bajnoki pontokért. A timisoarai (temesvári) csapatok kiadós előkészületeket tettek a bajnoki idényre és így remény van arra, hogy a sportközönség szép és nívós küzdelmeket láthat. Timisoarán (Temesvárott) vasárnap

három B-liga bajnoki mérkőzés lesz.

A Chinezul együttese a Rapid ellen küzd, amely nehéz ellenfélnek ígérkezik. A lila-fehérek fiatal játékosai az edző és barátságos mérkőzéseken máris jó formában mutatkoztak és az egyesület hívei ezért bizakodva várják az első komoly összeesapást. A Chinezul éppen a Rapid elleni barátságos mérkőzésen megmutatta, hogy tud harcolni és ha az állóképességgel nem lesz baj a játékosoknál, akkor nagyvonalú, izgalmas játék alakulhat ki. A CAMT ellenfele az Electrica lesz. A munkásatlétik csapatát több új játékosal frissítették fel és most már minden remény meg van arra, hogy ez

az együttes is az őszinél jobb eredményeket ér el. Nagy érdeklődéssel várják a resitai (resicai) SSMR első timisoarai (temesvári) tavaszi mérkőzését, amelyet az itteni CFR ellen vív meg. A resitai (resicai) csapat ősszel szépen szerepelt és néhány igen jó eredményt ért el. Remélhetőleg a sportközönség most sem csalódik és a két csapat közötti küzdelem lovagias és sportszerű harc lesz. A Politechnica csapata Lugojra rándul át és ott a Vulturii együttesével mérkőzik a pontokért. A műegyetemi csapat az Electrica elleni barátságos mérkőzésen igazolta, hogy máris jó formában van és ezért

a lugoji csapatnak keményen kell harcolnia, ha megfelelő eredményt akar majd elérni.

Aradon a Crisana CFR a turnuseverini vasutascsapatot látja vendégül. A turnuseverini csapat ősszel kitűnően szerepelt és a Crisana CFR együttesének minden erejét össze kell szedni, hogy megállja helyét az első bajnoki mérkőzésen.

Aradi teke-sport

Az aradi CAA tekeosztálya szombaton és vasárnap nagyszabású klubközi egyéni versenyt rendez, amelyen az összes aradi tekecsapatok játékosai résztvesznek. A győztesek között a mérkőzés rendező CAA értékes díjakat oszt ki, összesen hatot, 2000 lei értékben. A mérkőzéseket a CAA-pályán rendezik meg.

A Prieten teke-egyesület tisztújító közgyűlést tartott, amelynek során az alábbi vezetőséget választották meg: diszelnök: Henta Victor, elnök: Caraban J., ügyvezető elnök: Rosenzweig J., alelnök: Ermes I., pénztáros: Bolváry Gy., titkár: Terbanca R., ellenőrök: Milosáv J. és Filipas A., kapitány: Wittmer Gy., helyettes kapitány: Tóth J., gazda: Gligorescu P. A ping-ping szakosztály vezetője: Fill K. Fegyelmi bizottsági tagok: Kohuth Béla, elnök: Lipnicky Gy., Rauchbauer I., Orban K., Kolozsi I.

A timisoarai (temesvári) CFR 5:2 (1:0) arányban legyőzte a CFR Simeria csapatát. A Timisoarán (Temesvárott) lejátszott barátságos mérkőzés végig a timisoarai (temesvári) vasutascsapat fölénye jegyében folyt le.

— **Másfél év alatt újjászületett Varsó.** Berlinből jelentik: A „Völkischer Beobachter” érdekes képes riportot közöl Varsó fejlődéséről. A város külső képe nagyjában még mindig magán viseli a háboru nyomait, ennek ellenére azonban másfél év alatt hatalmas munkát végeztek a volt lengyel fővárosban. Varsóban élénk forgalom van s a rendes élet teljesen visszatért a városba. Míg a háboru előtt 1.2 millió lakosa volt, most a lakosság száma másfél millióra rug. Varsó lakóinak egy harmadrésze zsidó. A német tartományi kormányzóság a Brühl-palotában székelt, a Radzwill-palotát pedig „Német Ház”-zá alakították át. A német lap a következő megállapítással fejezi be cikket: Varsó eljátszotta főváros-szerepét és a vezetést Krakónak kellett átengednie, mint ahogy annak idején Krakó Varsónak volt kénytelen átengednie szerepét.

— **Két verekedő között a harmadikat ütötték agyon.** A severin (szőrény) megyei Rueni (Sebesrom) községben a múlt évben július 19-én verekedés támadt Chersa Pantelimon és Martinescu Andrei gazdák, valamint ezek barátai között. Benone Jenasel negyvenhárom éves erdőkerülő ki akarta békíteni egymással a szemben álló két tábor, de ez a kísérlet annyira felbőszítette Chersa Pantelimont, hogy a kezében tartott bottal többször az erdőkerülő fejére sújtott. A szerencsétlen ember a súlyos csapások alatt összeesett, majd két nappal később meghalt. Chersa Pantelimon a timisoarai (temesvári) büntető-tábla elé került, amely három évi börtönrre ítélte, ezenkívül arra is kötelezte, hogy az áldozat hozzátartozóinak nyolcvanezer lei kártérítést fizessen.

— **Berlinben bemutatták Bókay János „Feleség” című darabját.** Az Unter den Linden nevi berlini színházban, amely annakidején Reinhardt kamaraszínháza volt, most mutatták be Bókay János „Feleség” című darabját és a német főváros lapjainak kritikái egybehangzóan állapítják meg a magyar darab rendkívüli sikerét. A legérdekesebb és a legértékesebb kritikát mégis a „BZ am Mittag” híres kritikusa, Otto Ernst Hessen irta, aki hosszasan foglalkozott a „Feleség”-gel.

— **Mozik műsora szerdán, március 19-én Timisoara (Temesvárott).** Apolló: Mézeshetek Balliban (angol film). Capitol: A hülsen Eckerhardt (német film). Thalia: Mézeshetek Balliban (angol film). Corso: Szerelm a vérpádig (angol film). — **Mozik műsora Aradon szerdán:** Corso: A titok. Fórum: Egyszer ha majd újra találkozunk. Uránia: Operett.

A BÉCSI RAPID ÉS AUSTRIA HUSVÉTKOR BUDAPESTEN JÁTSZANAK A Ferencváros és a WMFC husvétkor nemzetközi futballtornát rendeznek, amelyre a bécsi Rapid és Austria csapatait hívták meg. A két bécsi egyesület a meghívást elfogadta és így a magyar fővárosnak érdekes husvéti futballműsora lesz. Husvét első napján a Ferencváros az Austria ellen, a WMFC pedig a Rapid ellen játszik, míg az ünnem második napján a Ferencváros a Rapid csapatával küzd, míg a WMFC ellenfele az Austria csapata lesz.

Vasárnap kezdődnek a kerületi bajnokság tavaszi küzdelmei. A futballkerület vezetősége úgy határozott, hogy vasárnap, március 23-án megkezdik a kerületi bajnokság tavaszi mérkőzéseit. A mérkőzések megtartására vonatkozó engedélyeket a rendező egyesületek kötelesek beszerezni.

Spanyolország—Portugália 5:1 (2:1). Bilbaóban játszották le a válogatott mérkőzést, amelyen huszonkétezer néző jelent meg. A mérkőzésen a spanyol válogatott csapat kitűnően játszott és fölényesen győzött. A portugálok az első félidőben szívósan védekeztek, de a második félidőben már gólarányban is kifejezésre jutott a spanyol csapat fölénye.

— **Szent József napja.** Szent József tiszteletére ma, szerdán reggel 7 órakor a nagyevű Lovonics József püspök alapította Szent József misealapítvány igazgatója, Waltner József dr. kanonok, püspöki irodaigazgató szentmisét mond a timisoarai (temesvári) püspöki székes-egyházban, Szent József oltáráján.

— **Születések.** A timisoarai (temesvári) anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Stoicivici Ilie szabósegéd leánya Emilia, Selig Frigyes textil-mérnök fia Gerd, Butnariu Teodor rendőr fia Stefan, Paky Emil dr. orvos leánya Maria, Hegyi Jenő magántisztviselő leánya Margit, Popoviciu Petru fodrász fia Gheorghe, Tari József cipész fia József, Kugel Vilmos esztergályos fia Vilmos, Schafar Adolf kereskedő fia József, Puscasin Virgil dr. esperes fia Horia.

— **Bányászercsétlenség Japánban.** Tokióból érkezett jelentés szerint Hokkaido tartományban egyik bányában bányalérogrobbanás történt. Kétszáz bányász a romok alá került. A mentési munkálatok megindultak.

— **Ügyeletes gyógyszerárak Timisoarán (Temesvárott).** Szerdán, március 19-én a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban a Weisz gyógyszerár, Gyárvárosban a Jahner gyógyszerár, Erzsébetvárosban a Maria gyógyszerár, Józsefvárosban a Csiliag gyógyszerár, Mehalában a Corvin és Ujkisodán a Panajoth gyógyszerárak állandó éjszakai szolgálatot tartanak. Aradon szerdán a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Vojtek (Regina Maria-ut), Danciu (a nagykórházzal szemben), Berger (Saguna-ut) és Bernáth (az állomással szemben).

JEGYES-PAR

— **Tudod, milyen szerencse, hogy a korlátozások ilyen enyhék nálunk?**

— **Mire érted ezt?**

— **Képzeld el, milyen borzasztó lenne, ha — mondjuk, bevezetnék az egységes pusztit.**

Csecsemők és gyermekek modern fényképezése :: otthon és a műteremben

ENGEL ENDRE

Timișoara (Temesvár) FOTO-STUDIÓJA
I, PIATA LIBERTATII 4. TELEFON 24-30

KÖZGAZDASÁG

A régebbi adótarozások kedvező feltételek mellett törleszhetők A kihágások bírságainak a megfizetésére is van újabb engedmény

A pénzügyminisztérium felhívást tett közre, amelyben figyelmezteti az adófizetőket, hogy **ez év március 31. napjáig kedvezőbb engedmények mellett fizethetik ki az 1934. évi március 31. napja előtti időre vonatkozó adótarozásukat**, vagy az ezen időpont előtt elkövetett mulasztásokból származó bírságokat. Április 1-től kezdve szeptember végéig ugyancsak kedvezően lehet ezeket a tartozásokat lefizetni, de már nem olyan kedvező feltételek mellett. A felhívás értelmében az említett adótarozásokat az évi március 31-ig 15 százalék erejéig készpénzzel, 25 százalék erejéig pedig 1935. évi 3 százalékos járadékkötvényvel, vagy pedig adóbónokkal lehet törleszteni, amely esetben a kincstár elengedi az adótarozás további 60 százalékát, a törvényes kamatokat és az 1940. évi március 31-ig számított adónövekedéseket (majorare) is.

Ez év március 31. napja után az 1934. évi március 31. előtti régi adótarozásokat a következőképpen fizethetik ki: az évi szeptember végéig: 10.000 lei adótarozásig 10 százalék készpénzzel és 25 százalék erejéig 1935. évi 3 százalékos járadékkötvény-

nel, vagy adóbónnal törleszhető a hátralék a 10.000 leinél nagyobb, hasonló természetű adótarozásoknál pedig 20 százalék készpénz és 35 százalék erejéig az említett járadékkötvényvel vagy adóbónnal fizethető a tartozás.

Ami az 1934. évi március 31-ig elkövetett kihágások bírságait illeti, azok az évi március 31-ig 3 százalék készpénzzel vagy 7 százalék erejéig 1935. évi 3 százalékos járadékkötvényvel, illetve megfelelő összegű adóbónnal egyenlíthető ki. Ezzel szemben az ez év március 31. napja utáni időben az ilyen tartozások 5 százalék készpénzzel és 15 százalék erejéig az említett járadékkötvényvel, illetve adóbónnal egyenlíthető ki. Ez év március 31-ig vám-, szesz- és fogyasztási adótörvények alapján kirótt bírságok 5 százalékgig készpénzben és 20 százalék erejéig adóbónokkal, vagy 3 százalékos 1935. évi konszolidációs kötvényekkel egyenlíthető ki a terhelési összegnek 75 százaléka pedig elengedtetik.

Az 1934. évi április 1. napja utáni tartozások kizárólag készpénzben, vagy az állammal szemben fennálló követelések kompenzálása útján rovardók le.

A sütés utáni illetéket havi kivétellel állapítják meg. A sütőiparosoknak a sütésre felhasznált liszt kilója után tizenöt bani illetéket kell fizetniük a városnak. Utóbbi időben többfelé tévesen értelmezték a vonatkozó intézkedést, illetve az a nézet merült fel, hogy ezt a városi illetéket beszűntették. A timisoarai (temesvári) városban kijelentették, hogy a tizenöt banis illeték nem szűnt meg, ellenkezőleg, a város most ellenőrizni fogja az esetleges hátralékokat. A város a jövőre nézve az illeték beszedésére új rendszert vezet be. Nem fizetik majd, mint eddig, esetenként az illetéket, hanem havi kivétellel állapítja meg azt a város.

Közvetlen vasúti forgalom Magyarország és Szovjetország között. Moszkvából jelentik: A Moszkvában lefolytatott vasúti tárgyalások eredményeként aláírták a közvetlen magyar-szovjetországi személy- és áruforgalomra vonatkozó egyezményeket. A megállapodás szerint a vasúti forgalom a Munkács—Voloč—Lavocsne—Lemberg közötti vonalon bonyolódik le. A Szovjetországból Magyarországra érkező, tudvalevőleg szélesebb nyomtávú közlekedő vonatok Voločig mennek s a magyar vonatról történő átszállások, illetve áruátvitelések ott történnek meg; a magyar vonatokat viszont Lavocsneig mennek be orosz területre. A forgalom a napokban indul meg és rövidesen mintegy 50—52 óráig tartó gyorsvonati összeköttetés is létesül Moszkva és a magyar főváros között.

Féltáru utazási kedvezmény a budapesti mezőgazdasági kiállításra. Budapestről jelentik: A kereskedelemügyi minisztérium engedélyezte a március 20—április 6. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállítás megtekintésére Budapestre vonattal utazó közönség részére a szokásos 50 százalékos utazási kedvezményt. A MÁVAUT autóbusszjáratokon 25—50 százalékos, a repülőgépeken 10, a HÉV-en 40 százalékos a kedvezmény. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a Budapestre utazásra március 20-tól április 6-ig, a visszautazásra március 29-től április 15-ig érvényes, tehát a kedvezménnyel utazók még a húsvéti ünnepeket is Budapesten tölthetik.

Az AEG-szén-viztartalom mérő. A nyers barnaszén további feldolgozásánál a viztartalom nagy jelentőséggel bír. A viztartalom megállapítására az AEG (technikai-fizikai) műhelyében egy automatikusan dolgozó szénviztartalom-mérőt sikerült előállítani, amely egy mechanikus szerszámból és egy iktatójelző készülékből áll. A folytatódó mérésre kerülő anyag, egy csigán keresztül szítadóba kerül, ahol a poros és tulnaggy alkatrészek kiválasztanak. Egy henger segítségével bizonyos mennyiségű anyag kerül a mérő felső csészébe, ahol a mérés eszközöltetik. A mérés végetlével a csésze automatikusan cillik és az anyag egy szállító dobba kerül, amely állandóan körforgást végez és az anyaghoz melegelegjártat kerül, amely által gyors szárítás áll elő. A fordulórány megváltoztatásával és a szén szárítása után az anyag egy alsó csészébe kerül, ahol a szén újból meglez mérve. Csak ezen eljárás után írul ki az anyag ugyancsak automatikusan. A mérleg egy fő- és egy mellékmerlegből áll és úgy van szerkesztve, hogy a két mérés különbsége adja meg a szén viztartalmát %-ban kimutatva és iktatva.

Kényszermunkával büntetik az áruzsorásokat

Bucurestiből jelenti a Rador, hogy az állami ellenőrző szervek az árak eléggé jelentős emelkedését észlelték. Az árak emelkedése részben indokolt, de egyes árak árnál az emelkedés túlzott és ezeknél visszaélés történt. Az egyeztetési minisztérium ezért az árszabályozás új tervét készíti elő. A kormány kiméletlenül akar eljárni azokkal szemben, akik a lakosság szükségletével spekulációt űznek. Az árak megállapítására vonatkozó problémák és az árszabályozás megoldása érdekében meghallgatták a gazdasági élet számos vezető egyéniségének véleményét is. Tegnap is volt egy ilyen értekezlet. Jól értesült körök véleménye szerint a jól meghatározott áruzsora eseteiben a leg súlyosabb büntetéseket fogják alkalmazni és ez a büntetés kényszermunkára is szólhat. Antonescu tábornok államvezető sulyt helyez arra, hogy a fogyasztók érdekeinek védelmét célzó intézkedések a legkomolyabban legyenek és azokat a leg-sürgősebben léptessék életbe.

SZABADDÁ TETTEK AZ ALLATVÁSÁRT. Az egyeztetési minisztérium távirati rendelete hangoztatja, hogy a gazdák érdekeinek teljesítése, valamint a belföldi húsfogyasztás biztosítása érdekében szabaddá tették az állatvásárt.

Románia külkereskedelmi statisztikája. Románia importja — mint az Universul írja — az 1940. évben elérte a 27,410,762,000 leit, ezzel szemben az export 36,779,948,000 leire emelkedett. Ezen utóbbi összegből körülbelül 23 milliárd leit folyt be a kőolajtermékek exportjából, 6,7 milliárd leit gabonaművelektől, 1,8 milliárd leit fáért és faneművelektől, végül 5,3 milliárd leit más termékek exportjáért. Ha a havi közepes arányos számot száz leiben vesszük, úgy az egész évi export 169 indexszámot mutat. Az ország külkereskedelmi mérlege 9,369,186,000 leit felesleget mutat az előző évi 3,918,875,000 leiel szemben. Mennyiségileg 522,038 tonnát importáltak és ezzel szemben exportáltak a múlt évben 5,374,415 tonna volt.

Az aradmegyei gazdák napraforgót vagy szójababot kötelesek termelni. Az aradmegyei prefektúra rendeletet adott ki, amelyben az öt holdnál nagyobb területű földdel bíró gazdáknak kötelezővé teszi a napraforgó vagy szójabab termelését. A földbirtok még bevetetlen részének 1/3-át szálalókat kell szójabab, vagy napraforgóval beültetni. Ezenkívül kimondja a rendelet, hogy a gazdáknak családi tagjaink számára viszonyítva mennyi napraforgót kell saját olajszükségletük fedezésére ültetniük. A rendelet szabályozza a fenti termények átvétel árát is, amely nem változtatható, legfeljebb csak emelhető. Végül arról intézkedik a rendelet, hogy a termést mikor vesszék át.

A vásárlási hisztéria ellen hadakoznak a magyarországi lapok. Budapestről jelentik, hogy az utóbbi hetekben egyes körökben valóságos vásárlási hisztéria uralkodik. A lapok megbélyegzik ezt a jelenséget és rámutatnak arra, hogy a magyarországi vegyészeti és gyáripar minden elképzelhető fordulatra felkészült és értelmetlen, büntös dolog divatot csinálni a textilneműk és bőrárak összevásárlásából. A kormányzat igyekszik mindent elkövetni, hogy a normális fogyasztás igényeit kielégítsék és a köz-szükségleti cikkekből mindig elegendő legyen a piacon. A vásárlási hisztéria csak megehezheti a kormány munkáját.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107 százalék felárral: Dollár 211.65—217.97, svájci frank 49.16—50.64. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.78—33.40, francia frank 3.24—3.31, német márka 40—50 felár nélkül), olasz líra 5.50 (felár nélkül), pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92— (felár nélkül).

Románia petróleumtermelése. Az Universul írja, hogy Románia petróleumtermelése most napi ezernégyszáz vagon tesz ki.

Tíz állam vesz részt a budapesti nemzetközi vásáron. A rendkívüli politikai helyzet ellenére is teljes mértékben sikerült az idei budapesti árumintavásár nemzetközi jellegét biztosítani. A vásárra véglegesen jelentkeztek már Németország a cseh-morva protektorátussal, Olaszország, Svájc, Déliszlávia és Szlovákia, de több mint valószínű a résztvéte Oroszországnak, Törökországnak, Spanyolországnak és Svédországnak is.

A rizstermelés növelése. Bucuresti jelentés szerint a mezőgazdasági szindikátusok bizottsága kezdeményezésére a földművelésügyi minisztérium támogatásával növelni kívánják a rizsültetvények számát az országban.

Hirdetéseket, előfizetési előjegyzéseket a

Déli Hírlap

részén elvesz, esetleges reklamációkat azonnal elintézzük a ::

RUDOLF MOSSE

hirdető iroda Arad, Eminescu-u. 8
TELEFON 17-11

Rádió

Magyar nyelvű hírközlemények az európai rádiókban.

8.20: Donausender 325.4 m, 18.15: Olasz adók 19.70 és 25.41 m, 18.30: Donausender 325.4 m. — 18.50: Pozsony 259 m. — 19.30: Donausender 325.4 m. — 21.30: Donausender. — 22.10: Olasz adók 16, 18, 25, 31, 41, 221 és 263 m. — 22.45: Belgrád 437 és 49 m. — 23.18: Donausender.

SZERDÁN, MÁRCIUS 19-ÉN.

Bucuresti: 6.45: Reggeli műsor. 12.30: Hanglemezek. 13.15: Hírek. 13.30: Enek. 13.50: Hírek német nyelven. 14: A hangverseny folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: Az Alhambra együttes műsora. 15: Hírek. 15.15: Táncezen. 18: Egyházi zene. 19.15: Hegedűhangverseny. 19.50: Német nyelvű hírek. 20: Rádióhíradó. 20.20: Zongorahangverseny. 20.45: Előadás. 21: Német óra. 22: Sporthírek. 22.20: Hanglemezek. 22.50: Könyvi zene. 23.15: Német és olasz nyelvű hírek. 23.30: Zene. 24: Francia és angol nyelvű hírek. 0.15: Tarka zene.

Budapest I: 7.40: Torna, hírek és hanglemezek. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasások. 13.10: Hanglemezek, részletek operákból. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 16.20: Martzy Johanna hegedű (Hubay, Tartini és Paganini). 16.45: Liszt-művek zongorán. 17.10: Amig a marhából konzerv lesz (közvetítés). 17.45: Hírek. 18.15: Szalonzene. 19: Hadviselés a sivatagban (felolv.). 19.30: Énekszámok zongorakísérettel. 20: Hírek. 20.20: Jazz-zongoraszámok. 20.40: Reményik-versek. 21: Az Operaház zenekara. 21.55: Küllügyi negyedóra. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24.25: Táncelemek. 1: Hírek.

Budapest II: 19.30: Olasz nyelvtanítás. 20: Beszékartzenekar. 21: Hírek. 21.10: Kodály: Szőlőgordonkaszonátája. 21.45: Tatay Sándor elbeszélései. 22.15: Táncelemek.

CSÜTÖRTÖKÖN, MÁRCIUS 20-ÁN

Bucuresti: 6.45: Reggeli hangverseny és hírek. 13.15: Rádióhírek. 13.30: Zenekari hangverseny. 13.50: Német nyelvű hírek. 14: A hangverseny folytatása. 14.10: Rádióhíradó. 14.30: Zenekari hangverseny. 15: Kulturális hírek. 15.15: Enek. 18: Gyermekek. 18.50: Művészeti közlemények. 19.50: Német nyelvű hírek. 20: Rádióhíradó. 20.20: A rádiózenekar hangversenye. 20.45: Előadás. 21: A rádiózenekar hangversenyének folytatása. 21.40: Vidám negyedóra. 22: Sporthírek. 20.20: Hanglemezek. 22.50: Dalok. 23.15: Német és olasz nyelvű hírek. 23.30: Hanglemezek. 24: Francia és angol nyelvű hírek. 0.15: Könyvi zene.

Budapest I: 7.45: Torna, hírek és hanglemezek. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasások. 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 16.20: Hangemezek. 17.15: Ruzsin közvetítés. 17.45: Hírek. 18.15: Ilinczy tánczenekara játszik. 18.40: Felolvasás. 19.10: Harmónikahármas. 19.30: Felolvasás. 20: Hírek. 20.20: Magyar nóták cigányzenekísérettel. 21.05: Előadás. 21.45: Tegnapi, ma, holnap. Wagner három asszonya. Énekszámokkal közreműködik Wargha Livia. 22.40: Hírek. 23: Katonazenekar. 24.30: Táncelemek. 1: Hírek.

Budapest II: 17.15: Táncelemek. 18.40: Mandolinzenekar. 19.30: Melles Béla zenekara. 20.30: Angol nyelvtanítás. 21: Hírek. 21.10: Cigányzene. 22.10: Felolvasás (Rabelais házaja).

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV., EGYETEM-U. 7.

Hotel Szabó a belváros közepén fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon stb.) Polgári szálló, polgári árak!

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: KUN BAN ANDRIS

112

Türelmetlenül vártam egész este és előadás után jöhessen.

Azért nógattam a sietésre, hogy a pénz minél előbb eljusson a megbízóhoz és Teddy végre hazafél éjjelen keresztül, de férjem csak nem érkezett.

Elaludtam a fotelben, amelyben ültem. Reggel törődötten, kóválygó fejjel ébredtem.

Becsengettem a komornát:

— Marianne, menj, kérdezd meg a portást, nem telefonált-e a férjem, vagy nincsen-e más uton valami hír felőle?

Rufenacht Marianne két perc múlva visszatért: — Sennora, amit kinyitottam a lakosztály ajtaját, hogy kilépjek a folyosóra, az ajtó előtt hatalmas ládát pillantottam meg. Elzárja az utat.

Magam is a mondott ajtóhoz siettem. Ott volt a nagy láda. Jobban megnéztem és felfedeztem, hogy a tetején piros krétával ott van a nevem.

Utasítottam Mariannet, lépjen keresztül a ládán és szaladjon a portáshoz. Talán az tudja, hogy ki hozta a ládát és mi van benne.

A portás a ládáról nem tudott semmit és nagy csodálkozással bámulta ezt.

Töprengve megvakarta a tarkóját:

— Sejtelmem sincs, hogyan kerülhetett ide ez a láda. Az utolsó vendég, aki kint járt, éjszaka két óra tájban tért haza. Attól kezdve nem volt semmi forgalom. Fülkémbe bóbiskoltam. Három óra körül arra riadtam fel, hogy autó állott meg a kapu előtt. A kapu üvegén át zárt teherautót láttam. Még azt gondoltam, hogy korán kezdik a jégszállítást. De semmi közöm az ilyesmire, mert ez az élelmiszer-szállítást tartozik, amely az oldalbejáraton veszi át a küldeményeket. Tovább szundikáltam. Öt órakerül kiértem a szememből az álmot és odacammogtam az üveges kapuhoz, hogy kinyissam. Azonban nem volt bezárva. Azt gondoltam, hogy nyitva feledtem, amikor kettőkor beocsájtottam egyik vendégünket. Most már azonban egészen mást gondolok.

— Mit?

— Azt, hogy a ládát azon a csukott teherautón hozták. Az üvegen keresztül megfigyelték, amikor ismét elszenderegtem, alkulecsal behatoltak és gyorsan felhőzték ide a ládát. Bizonyosan kutya kinaik voltak. Azok a sárgák olyan nesztelenül lépkednek, akár a tigrisek. Csak így történhetett, missis.

Most már tudnom kellett, mi van a ládában.

A portás és két elhívott szolgálta fészítette le róla a fedelet. A deszka alatt vastag pokrócot pillantottunk meg. Mikor a portás fölemelte a pokrócot, felsikoltottam.

A ládában fűrészpör közé ágyazva holtan láttam a férjemet.

Elájultam.

Csak este felé tértem magamhoz.

Marianne elmondta, hogy rendőri bizottság tört a szállodában és előtt az ügyész és a vizsgálóbíró is.

Mindenkit kihallgattak, jegyzőkönyvet vettek föl, majd intézkedtek, hogy a holttestet a bonctani intézetbe szállítsák.

A komorna elmondta, hogy reggel újra eljönnek, hogy engem is kihallgassanak.

Megmosakodtam, átöltöztem, Marianne unszólására teáztam és valamit ettem, hogy — mint mondta — erőre kapjak.

Azután visszaidéztem az emlékezetembe mindent, ami tegnapelőtt óta történt. Mikor végig gondoltam mindent, nyomban beleirtam naplómbe.

Holnap reggel most már felkészültem várom a hatóság képviselőinek látogatását.

Most lefekszem. Bár tudnék a sok izgalom után elaludni, hogy holnap reggel friss legyek.

124.

Szanfranciskó, 1853 május 2.

Kihallgattak. Elmondtam mindent, amit tudtam. Mit tudok? Semmit.

A vizsgálóbíró közölte velem, hogy még tegnap este kihallgatták Li-U-Po kínai vendéglistát, a Hallgatag mandarin korcsma tulajdonosát. Li-U-Po, aki a Vörös Tong tagja, elmondta, hogy Hull Teodor lap-szerkesztőt régóta ismerte és az azelőtt, amikor még állandó szanfranciskói lakos volt, gyakran fordult meg nála. Hosszabb távollét után április 29.-én este ismét eljött, megvacsorázott, jókedvűen elbeszélgetett a vendéglőssel és aztán tizenegy óra után elindult. Azóta nem látta és nem tudja, hogy mi történt vele. Lehetségesnek tartja azonban, hogy a Kék Tong tagjai közül néhányan látták a vendéglőbe bemenni, hazatérőben megleték, valamely sikátorban megtámadták és végeztek vele.

(T. H. H.)

Apróhirdetések

Allást keres

Mosást, vasalást otthonra válllok. Cimeket kérem „Rendes munka” jelígre a kiadóba leadni. (585)

Alkalmazás

Fémnyomó segédet keresek. Szabó Lajos, Arad, Calea Saguna 110. (2015)

Két szijgyártósegéd állandó munkát kaphat, biztos megélhetés. Érdeklődni Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (630)

Keresek háziszolgát, aki árukihordást is vállal. Cim a kiadóban. (528)

Lakás

Kiadó lakások: 3 szoba, központi fűtés. Páris-utcában, azonnalra, 3 szoba, fürdőszoba Gyárvárosban azonnalra, központi fűtés, garzon, centrumban azonnalra. Továbbá május 1-re 2-, 3-, 4-szobás lakások az összes városrészekben. Timisoara, I., Str. Sft. Jon 7, földszint balra. (591)

Butorozott szoba 2 személynek, esetleg konyahasználattal, március 15-re kiadó. Timisoara, IV., Str. Jon Bratianu 17, I. em. ajtó 5. (573)

Butorozott szobáját megbízható lakóknak azonnal kiadjuk. Lakásközvetítő: Timisoara (Temesvár), I., Str. Sft. Jon 7, földszint jobbra. (611)

Két személy keres csinosan butorozott szobát, esetleg konyha- és fürdőszobahasználattal. Cim: Bolintineanu-utca 6, ajtó 5. (628)

Butorozott szobát keresek fürdőszobahasználattal, Hofer tanár, Timisoara, Német állami lyceum. (529)

Keresek különbejáratu napos szép szobát fürdőszobahasználattal, butorozva vagy butor nélkül, esetleg teljes ellátással. Bővebbet Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (633)

Keresek azonnalra két szoba, konyha, fürdőszoba és összes mellékhelyiségekből álló lakást. Érdeklődni az aradi kiadóban. (635)

2-szobás fürdőszobás, esetleg kertlakást keresek közel villamos megállóhoz május 1-re. Ajánlatokat „Pontosan fizetek” jelígre a kiadóba kérek. (603)

Kétszobás modern lakás április 1-re esetleg azonnalra kerestetik. Cimeket kérem leadni a kiadóba. (595)

Keresetük szép butorozott szoba 2 személy részére, fürdőszobahasználattal és fél pezsivel. Ajánlat 13-16 telefonszám alá. (515)

Hivatalos hirdetményeket

a Monitorul Oficial, Buletinul Oficial Bancar, Corepondenta Economica, Buletinul Justitiei, valamint a főváros és vidék bármely lapjában terminusra megjelenítet

RUDOLF MOSSE S. A.

ARAD, Str. Eminescu 8. (Déli Hírlap hirdetési irodája) Telefon 17-11
Postai megrendeléseket pontosan elintézzük

Garcon lakást keresek, I. vagy II. kerületben. Timisoara (Temesvár), I., Bulev. Diaconovici Loga 7. Goanta. (519)

Keresünk azonnalra 3-szobás komfortos, kertés lakást, szépen butorozva 6 hónapra, 7—8000 lei havi bér mellett kis család részére. A bért esetleg 6 hónapra előre kifizetem. Ajánlatokat sürgősen kérünk Timisoara (Temesvár), I., Str. Sft. Jon 7, földszint jobbra. (601)

Adás-vétel

Fagylalttartó eladó. Mann cukrász, Timisoara, II., Str. 3 August 21. (508)

Sürgősen eladó

elutazás miatt jó állapotban levő

nyitott autó, jó gummikkal

Farmacia Bocsa-Romana

kozépnagyságu marógépet, újat vagy használtat, megvételre keres Eduard Hermann si Fiul, Timisoara, IV., Str. Jon Bratianu 20. Telefon 37-17. (503)

Oleson eladó jömeneteli fűszerizlet. Érdeklődni Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. szám. (631)

Használt rádió-lámpákat, régi vagy modern típusokat veszek, esetleg elcserélek. Cim: Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (632)

Eladó egyenként is 6-os M. A. V. golyós cséplő No. 15.948, Oil-Pul traktor és magánjáró kazánok, Cserét is csinálók. Merkovic Géza, Timisoara (Temesvár), IV., Strada Fröbl 46. (527)

Sürgősen eladó két lendítő kerékkel egy szecskavágógép nagyon olcsón. Érdeklődni Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (629)

Apróhirdetéseket a

Déli Hírlap-ban

Az eredmény gyors, biztos

ARADON:

RUDOLF MOSSE-nál

Sua da Eminescu 8. szám

Teljes lakásberendezéseket, befült és keleti szőnyegetek, antik és modern bútort, varrógépeket, ezüstöt, nemes porcellánt, Timisoara (Temesvár)on, Aradon valamint az ország bármely más helyén veszünk a legmagasabb áron. Tempo bizományi üzlet, Arad, Bulev. Regina Maria 12. Telefon 19-75. (518)

Zongorát keresek megvételre készpénzért. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. alá kérek. (2008)

Fiatál selyempincsi eladó. Arad, Cogalniceanu-u. 45, d. u. 4-től. (2014)

Keresünk megvételre 130×150 méretű ajtót hozzávalóval együtt. Hönig, Arad, Calea Radnei 147. (2013)

Márkás fényképezőgépet, modern, 24×36 m/m, megvételre keresek. Cim: Foto Central, Arad, Str. Eminescu 4. (2012)

Nem cimeket hanem lakásokat közvetítünk. Timisoara (Temesvár) Telefon 25-69 „Utilcomert”

Autóba szerelhető rádió „Filo” eladó. Winkle, Timisoara (Temesvár), I., Str. P. Chinezul 6. (521)

Kisebb rövidárúizlet a IV. kerületben megvételre kerestetik. Cimeket „Uj üzlet” jelígre a kiadóba kérek. (613)

Figyelem! Veszek a város központjában vagy villamos mellett modern családi házat 1—2 millió lei értékben. Ajánlatokat kérek „Dr. S. J.” jelígre a kiadóba. (612)

Takaréktüzhelyet, cserépkályhát, zománczott fürdőkádát és fürdőkályhát keresek megvételre. Timisoara (Temesvár), II., Str. Gloriei 2. Kratky. (522)

Nagyobb kávépörkölő és egy őrógép megvételre kerestetik. Cimeket a kiadóba kérek. (523)

Keményfaháló, 2 éjjeli szekrény, matrácokkal együtt eladó. Timisoara (Temesvár), Blaskovics-telep, Str. Geml 28. (525)

Eladó házak: családi ház, Bogdanestilor, 800.000 lei, kétlakásos villa, Blaskovics-telep, 900.000, családi ház, Tache Jonescu elején, 1 millió kételemes bérház, Belváros, 2.500.000 (tisza hozadék 10 százaléka), kis bérház IV. kerületben, 1.200.000. Felvilágosítás Timisoara (Temesvár), I., Str. Sft. Jon 7, földszint jobbra. (610)

Különféle

Önálló kereskedő, etnikai román, nagyobb üzletbe vagy vállalatba betársulna. Cim a kiadóban. (524)

Üzlethelyiség a IV. kerületben a Piata Dragalinától a Máriaig kerestetik. Cimeket „Rövidáru” jelígre a kiadóba kérek. (614)

Teljes ellátással keresek két személy részére butorozott, tiszta szobát lehetőleg fürdőszoba-használattal Timisoara (Temesvár), Brancoveanu-utca 44, földszint balra. (627)

Eladom vagy elcserélem Belvárosban lévő kétszer szoba konyhából és 3 külön szobából álló házamat, villany, csatornázás bevezetve. Felvilágosítás ad Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (634)

Villany javítást, vasaló és resó átalakítását és minden e szakmába vágó munkát nagyon olcsón vállal Starcevicu elektrotechnikus mester, Arad, Str. Eminescu 8. Telefon 17—11. (636)

3 szobából álló irodának, raktárnak alkalmas helyiség, Arad központjában, azonnalra kiadó, Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (637)

Publicațiune

Directiunea Casei de Asigurari Sociale Timisoara face cunoscut, ca a anulat chitanțierul purtand numărul de chitanțe de la No. 190.001 până la No. 190.100 și orice chitanță va purta vreunul din aceste numere n'are nici o valabilitate.

Directiunea Casei:
Director:

V. Stețiu